

Pakt Francije z Nemčijo - Predsednikov načrt ostane

Med zastopniki francoske in nemške vlade se podpisal pakt, s katerim izjavljate obe državi, da boste spoštovali sedanje medsebojne meje. — Zagonetka, ali se naj pakt smatra resnim, ali je samo ena fraza več.

Pariz, Francija. — Nič drugega kakor en podpis več. Tako je mnenje povprečnega Francoza o paktu, ki se je ta terek podpisal tukaj med zastopniki francoske in nemške vlade. Ne pripiše se mu torej posebne važnosti, marveč ga smatrajo za eno "diplomatskih čenč", kakoršnih je bilo v letih po vojni podpisanih že skoraj nešteto število. a ni nobena pomagala Evropi stalno iz vojne nevarnosti. Oznajujejo ta pakt tudi podobni tisti frazi, ki sta jo izrekla Hitler in Chamberlain po monarkovskem sporazumu, ko sta zaključila v svet, da "med Anglijo in Nemčijo ne bo nikoli več vojne"; že zdaj pa, dobra dva meseca pozneje, besedno tako obdelujejo obe državi druga drugo kakor kdaj poprej.

Ali bo res zdaj podpisani pakt med Francijo in Nemčijo tudi taka prazna fraza? Ne ve se sicer, ali bo rodil kake pozitivne uspehe, ali ne, omeniti pa se more z gotovostjo, da pakt ni izraz nikake iskrenosti, marveč je nekaj prisiljenega; sklenilo ga ni javno ljudsko mnenje, marveč je stvar le francoske vlade. Kako pa je vlada oprezno poskrbela, da ni nikjer prišlo do izraza javno mnenje napram Nemčiji in s tem tudi njega stališče napram paktu z Nemčijo, se jasno razvidi iz tega, ko je vlada dala tako zastražiti kolodvor, na katerega se je pripeljal nemški zun. minister von Ribbentrop, in ceste, po katerih se je vozil proti hotelu, da se ni nihče zdaleč mogel nihče približati; več tisoč policistov je bilo v službi, da so zastražili kolodvor in zaprli ceste. Ribbentrop je prispel v Pariz ta terek in prvi njegov uradni čin je bil, da je podpisal omenjeni pakt, na kar so bila šele na vrsti druga pogajanja s francosko vlado.

Besedilo pakta govori, da boste obe državi spoštovali sedaj obstoječe meje med njima in da jih ne boste skušali izpreminjati. To bi pomenilo, da ne boste druga druge napadli. Vprašanje je, ali velja to za vsak slučaj, ne glede, kaj se drugače pripeti. Ako bo to res veljalo, potem ima pakt lahko velik pomen za Evropo. Italija ga gotovo ne bo odobraval, kajti z njim izgublja svojo zaveznico pri borbi za francosko kolonijo Tunis in otok Korziko, na katero je najbrž z gotovostjo računala. Osamljena se bo težko upala udariti na Francijo, ker lahko sluti, da bi imela s tem opraviti tudi z Anglijo. Z zanimanjem tujecemstvo zdaj ugiba, ali je možno, da je Nemčija pustila na lepem na cedilu svojo zaveznico Italijo, ko je več ne potrebuje, in bo gledala sama na svoje interese, namreč, da se bo lahko brez ovire od strani Francije razširjala proti vzhodu.

Ako torej ta pakt res kaj pomeni, potem je možno, da bo princel Evropi popolnoma novo grupacijo, namreč, da se bo ogrozila vzhodna Evropa naslonila na Italijo proti Nemčiji, a,

SIJAJNI SPREJEM

Kardinal Mundelein pristočno pozdravljen od množic.

Chicago, Ill. — Kardinalu Mundeleinu, ki se je povrnil s svojega potovanja v Rim, je bil ob njegovem povratku ta terek prirejen pravi kraljevski sprejem. Do 10,000 oseb je bilo zbranih na La Salle kolodvoru, ko je pripeljal vlak kardinala, in z navdušenimi vzkliki je množica pozdravila doleca. Razni govorniki so proslavljali kardinala, kot "pravega Amerikanca", kot "pravega ameriškega poslanika miru," kot vnetega zagovornika demokracije, podobnega predsedniku Rooseveltu, in kot dobrega očeta, ki ima srce za revne, ostarele, oslabele in zapuščene. — Na kolodvoru je bilo večje število škofov ter druge duhovščine, zastopniki civilnih oblasti in množice drugih laikov, predvsem dijaštva tukajšnjih katoliških šol.

PAR NENAČADNIH NEZGOD

Chicago, Ill. — Narodni varnostni svet, organizacija za pospeševanje prometne in industrijske varnosti, je izdal zadnji ponedeljek poročilo, v katerem navaja nekaj nenavadnih nevarnosti, ki so se pripetile tekom letošnjega leta. Tako je neki Wm. De Lorenzo, ko je vozil s svojim dekletom preko nekega žel. mostu v New Yorku, pod katerim je tekel vlak, krenil v stran, da se izogne koliziji z drugim avtomobilom, pri tem pa predrl ograjo in zdrčal navzdol. Padel pa je avto na kolesa in ravno na žel. voz, toda gumij na kolesih je preprečil pretres, da se ni nikomur nič zgodilo. Nekemu vozniku in Berwynu je priletelo nasproti kolo, ki je odletelo od nekega truka, ter je povzročilo stik dveh vžigalnih žic, da se je avto vnel. Neki govornik v Palestini, Tex., se je med kretnjami z rokami udaril po strani in pri tem obdrsil in vžgal vžigalice v žepu.

NERAZUMLJIV NAGIB

Chicago, Ill. — V torek zjutraj je policija aretirala neko 22 letno Miss Esther Carson, ki pa ni povedala, kje živi. Kakor je izjavila, sama ne ve, kaj jo je prignalo, da je izvršila čin, zaradi katerega je bila prijeta. Dekle je namreč brez vsakega povoda zgrabila kos opeke in ga vrgla v steklena vrata na Art Institute na Michigan ave. Kakor pravi, je menda želela slišati žvenket stekla.

SPORAZUM PORAVNAL STAVKO

Flint, Mich. — Stavka, ki jo je proglasila avtomobilska unija zadnji petek v Fischer Body podjetju, se je po doseženem sporazumu med družbo in unijo končala zadnji ponedeljek. V stavki je bilo okrog 6,400 delavcev, vendar pa je bilo zaradi pomankanja produktov, ki jih ti izdelujejo, postavljenih v brezdelje drugih 20,000 delavcev.

NAZNANILO NAROČNIKOM

Zaradi zapovedanega praznika, Spočetja M. D., bo delo v naši tiskarni počivalo, vsled česar bo izostala petkovna številka našega lista.

KRIŽEM SVETA

—Haag, Nizozemska. — Mednarodno društvo za kolonizacijo Judov je v ponedeljek zaprosilo za pomoč razne krščanske organizacije pri naseljevanju begunskih Judov. Kakor se trdi, se bodo odzvali katoličani in protestanti.

—Hendaye, Francija. — Španska vlada polagoma odposilja iz dežele tujcemce po razpustitvi tujecemske legije, v kateri so se ti za njo borili. V nedeljo je prispelo v Francijo 442 mož raznih narodnosti, a v petek prej 332 Amerikancev.

—Berlin, Nemčija. — Nadaljnji ukrepi, ki so bili izdani proti Judom ta teden, prepočujejo tem vsako sodelovanje v ekonomskem življenju Nemčije kakor tudi prodajanje raznih vrednosti, kakor delnic, bondov, draguljev in drugega.

JUGOSLOVANSKO ODLIKOVANJE

Chicago, Ill. — Ravnatelj čičaškega mestnega sanatorija za tuberkulozne, dr. Leo M. Czaja, je prejel zadnji ponedeljek od jugoslovanske vlade odlikovanje reda sv. Save. Izročil mu ga je jugosl. poslanik Fotić ob obedu, ki je bil prirejen za to svrhu. Odlikovanje je bilo izraz priznanja za delo, ki ga je vršil dr. Czaja kot ameriški zdravnik v Srbiji v letu 1914.

KDO JE NEKI TA FIGURA?

Z radovednostjo in respektom ugiba mali James Lloyd, vnik min. predsednika Chamberlaina, kdo naj bi bila ta nepremična figura, ki stoji pred vhodom v kraljevo palačo v Londonu, s svojo čudno obleko in smešno kapo. Fantku, ki je sin Chamberlainove hčere, je moral bržkone ded pojasniti, da ta mož čuva njegovega kralja.

NAPREDEK ZAGOTOVLJEN

Začasni poraz liberalnih sil ne more ustaviti napredka, je zatrdil predsednik.

Chapel Hill, N. C. — Načrt, ki ga je spravljal v življenje predsednik Roosevelt v letih svojega vladanja, bo Amerika morala obdržati. V takem smislu se je izrazil predsednik sam v svojem govoru, ki ga je imel pretekli ponedeljek pred dijaštvom tukajšnje univerze. Nove razmere in hitre izpremembe, ki jih doživljamo v sedanjih časih, je povdaril, zahtevajo, da moramo na drugačni način obravnati probleme, kakor smo jih v prejšnjih desetletjih.

Glede izida zadnjih volitev se je predsednik izrazil, da ta ne pomeni, da so liberalne sile na poti na pokopališče, kakor kriče konservativci. Te sile, je povdaril, so bile že dostikrat prej potlačene, a so prišle vedno zopet k življenju z večjo močjo kakor prej. Ako se torej napredek začne, to se ne pomeni nič drugega kakor velike tragedije, kakor je slikajo temnogledi liberalni elementi, in enako se tudi moti konservativci, ki se veselijo, ako socialne in gospodarske reforme ne napredujejo 100 odstotno.

GOSTJE UJELI ROPARJA

Chicago, Ill. — V salun na 22 So. Kostner ave. je stopil zadnji ponedeljek neki moški ter oropal lastnika za \$16 in zbežal. Gostje, ki so bili tedaj v lokalu, pa so se spravili na lov za njim in ga tudi res ujeli ter izročili policiji. Bil je to neki A. Etchingham, star 30 let.

Iz Jugoslavije

Zagorju se obeta boljša bodočnost; za razna modernizacijska dela je nakazanih več milijonov dinarjev. — Nepremišljeno dejanje užaljenega moža. — Smrtna kosa. — Se druge vesti iz stare domovine.

Novo življenje v rudarskih družinah
Zagorje, 16. nov. — V dobi krize se je število zaposlenih pri rudniku znatno skrčilo, kar je povzročalo v vsem okolišu velike skrbi. Govorilo se je celo o popolni ustavitvi obratovanja. Z odkritjem novih premogovnih zalogo pa število delovnih moči iz dneva v dan narašča in zro rudarji z vedrim obrazom v bodočnost. Po cestah srečuješ težke, z jamskim lesom natovorjene vozove. Jamskega lesa porabi rudnik zdaj ogromne količine. Vse prebivalstvo sledi z zanimanjem delu pri novem obratu, ki bo dajal zaslužka rudarjem in vsej okolici več desetletij.

Tudi v kotredeškem obratu se pripravljala in modernizacijska dela, ki jih izvršuje podjetje Duklić, bližajo koncu. V Potoški vasi, kjer je pod zemljo sploh najboljši premog, čigar plasti segajo pod Kotredešče in še dalje proti Slačniku, so bila izvršena dela in bo tam v kratkem dobilo zaslužek večje število rudarjev. Posebno zanimivo je delo lesenega korita, po katerem je stekla voda iz preloženega potoka Kotredešče. To praktično delo je baje po obsegu edinstveno v Evropi. Korita so iz prepariranega borovega lesa, ki ne gnije. Ker so se graditelji odločili za nadzemsko korito, je bilo treba izkopati več tisoč kubičnih metrov zemlje. Potem so šele pričeli polagati po novi strugi temelje za polkrožno korito v dolžini 300 m. Napravljeno so tudi trije jezovi, da je les vedno v vodi. Vsa naprava je stala nad 1,500.000 din. Poleg tega sta za kotredeški obrat napravljena dva nova kompresorja — eden za zalivanje izkopov, drugi pa za vrtnanje premogovnih plasti, oba po 600 konjskih sil na električni pogon.

Iz vsega tega sledi, da se zagorski dolini obetajo časi večje zaposlitve in boljšega življenja za vse. Vsi želijo, da bi se delo nikdar več ne omejilo, marveč v sedanjem tempu nadaljevalo in še stopnjevalo.

Užaljen

Pred dnevi je bila v Balantovi gostilni pri Sv. Duhu pri Virmah skupina pivev, ki so preganjali dolgečas z vsemi mogočimi pogovori. Vmes so seveda tudi pridno zalivali, in tako je nastal prepir, katerega se je posebno udeleževal opekar Leopold P., družinski oče, ki ima v Virmah svojo hišico. Vse kaže, da se je moral nejevolja ostalih gostov osredotočiti prav na Leopolda, ki so ga postavili na cesto in vrhu tega še nabili. Kaj hudega mu sicer niso storili, kljub temu pa je menda poraz vplival na Leopolda tako zelo, da je sklenil obračunati sam s seboj. Čudno redkobeseden je prišel domov. Vzel je nož in si

Drzen tat

Janez Lušnik in Roman Ambrož iz Janzevega vrha pri Sv. Lovrencu sta bila zatopljena v Lovrenčev molitev, ko se je v njuno stanovanje utihotapil pretkan zlikovec in jima odnesel obleke, čevlje in druge predmete v vrednosti nad dva tisoč dinarjev.

Smrtna kosa

V Bukovici nad Škofjo Loko je umrla Marija Fojkar, zasebnica. — V Ljubljani je umrl Jozip Novak, podpolkovnik v pokoj. — V celjski bolnici je umrla žena posestnika P. Kozinec iz Zabjega pri Sevnici, stara 34 let.

Zaradi psa

Dinarju Janezu Vogrincu iz Levarjev pri Sv. Urbanu je nekdo zastrupil psa. Tega dejanja je Vogrine obdolžil soseda Franca Horvata. Nekega dne je Vogrine pridrvel z motiko do Horvatrove kočice in ker so bila vrata zaprta jih je z motiko tudi razbil, nato navalil na Horvata in mu z motiko prizadejal hude poškodbe po vsem telesu, da se je moral iti zdraviti v ptujsko bolnico.

Nezgod

Težka nezgoda je zadela posestnika in lesnega trgovca Hadla v Radohovi vasi na Dolenjskem. Po naključju mu je spodrsnilo na železniški postaji da je padel in se nevarno pobil. Prepeljan je bil v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Usoda begunca

Iz Maribora poročajo, da je pred tremi leti pobegnil preko meje 31 letni Franc Zorc, ki je služil pri svoji vojaški ednici v Kruševcu. Vojaški begun je tri leta živel v Nemčiji, dokler ga niso nemška oblastva izgnala in izročila Jugoslaviji.

Kap

Ko se je posestnik Jakob Terbut iz Središča vračal iz bolnišnice v Ptuj, kjer se je zdravil zaradi srčne bolezni, mu je nenkrat postalo slabo, zgrudil se je na tla in obležal mrtev. Zadel ga je srčna kap. — Zdravniki so mu sicer branili domov, toda jih ni poslušal.

Nezrečen padec

Nevarno se je poškodoval hlapec Franc Kožuh iz Maribora, ko je na ulici padel z voza in so ga morali odpeljati v bolnico.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Položaj Kitajcev in Japoncev

Ko so se Japonci pred nekaj dnevi izkrcali na južni kitajski obali, nedaleč od Hongkonga, je pomenilo to veliko senzacijo za ves svet. Zakaj veljalo je poprej za opasno podjetje raztegniti vojno akcijo v bližino ozemlja v katerem so najbolj prizadeti interesi evropskih vlad. Pričakovano se je, da se bodo ponovile komplikacije, kakor so se dogajale v okolici Šanghaja, ob času, ko so se tam bile srdite bitke med Kitajci in Japonci.

Nadalje se je pričakovalo, da bodo mogli Japonci od Bjaškega zaliva napredovati le počasi v notranjost in da jim bodo pokazali Kitajci večji odpor, nego si predstavljajo v Tokiu; saj se je tako dogajalo dosedaj domalega na vseh bojiščih.

Ni takega se ni zgodilo. Ni bilo niti mednarodnih komplikacij niti kitajske obrambe. Neverjetno naglo je padel Kanton Japoncem v roke, naravnost senzacionalno hitro. Očividno so bili Kitajci presenečeni ter niso računali s tako naglim in tako močnim japonskim naskokom. Toda v poštev je treba jemati, da so se Japonci že dolgo pripravljali na ofenzivo v Južni Kitajski, saj so tudi velešilam sporočili to svojo namero. Ker pa je vendarle tako dolgo niso izvršili, se je mislilo, da so se sploh odrekli nartem zoper Kanton. Podoba je, da so vsaj v Čangkajsko-vem taboru računali z odlogom, pa da zato niso pripravili na jugu toliko bojnih sil, kakor bi bilo za uspešno in učinkovito obrambo potrebno. Saj so jih krvavo rabili na bojiščih pred Hankovom. Zdi se tudi, da je Čangkajskega računali z izdatnejšim sodelovanjem južnokitajskih bojnih sil samih; nemara ni neupravičeno domnevati, da kanton-ska armada sama ni storila v zadostni meri svoje dolžnosti.

Prvikrat v tej vojni se je zgodilo, da so Japonci dosegli uspeh bolj poceni, nego se je pričakovalo. Odnosaji med Kantom ter osrednjo vlado in Čangkajskom, njenim predstaviteljem, niso bili najboljši. Morda bi zares ne bilo povsem zavračati domneve, da so nemara Japonci na diplomatski način pri kanton-skih oblastnikih in vojaških funkcionarjih pripravili teren za svojo zmago. Vsekakor kantonski poraz ni v stilu Čangkajskega vojskovanja, pa je zato verjetno, da odgovornost zanj pade na koga drugega. Preseneča pri tem samo način umika. Ako so točna najnovejša poročila, so Kitajci razdejali, razstrelili ter požgali v Kantonu domala vse, kar predstavlja kolikšak vrednosti. Ob teh poročilih se človek nehoti spomni na umik Rusov iz Moskve pred Napoleonom.

Bodi s tolmačenjem kitajskega poraza kakorkoli, uničenje Kantona pred umikom priča, da na kitajski strani nikakor ne mislijo iz poraza izvajati konsekvence, marveč da se nameravajo boriti dalje. Seveda pa se kljub temu pomen padca tega največjega južnokitajskega mesta ne sme podcenjevati.

Nešteto krat se je že naglašalo in ob pričetku japonske ofenzive na jugu se posebno podčrtavalo, da bi imelo zavzetje Kantona ogromen pomen, ker bi se s tem izpodrezala možnost uvoza vojnega materiala za kitajsko armado preko Hongkonga na Kanton in nadalje oskrbovanje osrednjih armad po železnici od Kantona na Hankov. Dovož skozi Hongkong je s padcem Kantona zares onemogočen, kar bo nedvomno imelo velike posledice. Javlja pa se, da so Kitajci z ofenzivo pri Kantonu že dolgo računali, pa da so ta čas popravili in dopolnili prometna sredstva na poteh do francoske Indokine, tako da bodo od tam mogli še vedno dobivati obilo tega, kar potrebujejo. Toda prav gotovo je upravičena skepsa glede obsega teh možnosti, podobno kakor je nedvomno težko misliti, da bi mogel dovoz od ruske strani nadomestiti to, kar bo izpadlo spričo padca Kantona.

Nadaljnja velika škoda za Kitajce je izguba velikega trgovskega središča in pristanišča Kantona v tem, da izpade za Čangkajskovo vlado s tem važen vir dohodkov, ki so dotekali iz carin ob uvozu. Na Kitajskem pomeni to izredno veliko finančno izgubo, ki bo zanjo komaj mogoče dobiti nadomestka. Da je vrh tega umik iz tako velikega

in imenitnega mesta, kakor je Kanton, tudi zelo pomembna moralna izguba, se ne more zanikati, dasi je podoba, da take vrste udarci na Kitajskem manj zadenejo, nego bi bilo soditi na splošno. Toda kakor je videti, se tudi Hankov ne bo mogel več dolgo braniti; moralna vzpodbuda za Kitajce s tem vsekakor ne prihaja.

Vojaški položaj sam po sebi se s padcem Kantona za Kitajce ni kaj prida poslabšal. Raztegnitev fronte gre bolj v prilog Kitajcem nego Japoncem, saj je že sedaj gverilski način bojevanja za prve zelo prikladen. Japonska ekspedicijska armada se nahaja daleč od operacijske osnove domače dežele, kar pač ne bo ugodno. Položaj bo postal nedvomno še težavnejši, kolikor bolj se bodo japonske čete odmikale od obale, prodirajoč za umikajočimi se Kitajci. Po dosedanjih poročilih se umikajo kitajske bojne trupe od Kantona proti zapadu; bojišče se bo potem takem raztegnilo v hribovite predele ob reki Sikiang, hkrati v bližino francoske kolonialne posesti, odkoder bodo mogla armadi doteleti vojna sredstva. Zato je zelo verjetno, da se bodo Japonci omejili na zasedbo Kantona ter bližnje okolice, toda tudi v tem primeru bodo vezane znatne njihove bojne sile.

Ni torej podobno, da bi zavzetje Kantona Japonce neposredno približalo zmagi. Še vedno ni opaziti znamenj, ki bi pričala, da se je kitajska odpornost zmanjšala, pa da je nastopila večja pripravljenost za kompromis, ali celo za kapitulacijo. Tudi zunanji dopisniki potrjujejo, da imajo Japonci zasedena samo večja mesta in razmeroma ne širok pas ozemlja vzdolž ob železnicah, povsod vstran od njih pa gospodujejo manjše kitajske oborožene trupe, ki operirajo po načelih gverilske vojne. Pomanjkanje vojnega materiala in slabša kvaliteta orožja odteleva vsaj do neke mere večje število in izredna živavost ter skromnost kitajskega vojaka, zraven tega v novejši dobi še probujajoči se kitajski nacionalizem. Evropskemu človeku se zdi, da bi tako pomembni dogodki, kakor je eden od njih padec Kantona, znatno prevesil tehtnico bojnega razpoloženja in razmerja sil, toda na Daljnem vzhodu je marsikaj drugače kakor v Evropi, a na Kitajskem še prav posebno. Zato bo treba še počakati, ali se bodo res uresničile japonske napovedi, da pomeni padec Kantona začetek naglega konca kitajskega odpora.

KAKO JE MED NAŠIMI FARMARJI V MICHIGANU

Holton, Mich.

G. urednik. Najprej Vas lepo pozdravim in Vam pošiljam \$2. za naročnino za "Novi Svet" za prihodnje leto. Rad bi namreč dobil obljubljeni dva zemljevidi, kajti ni več dosti časa do 1. januarja 1939, zato kar sedaj poravnam naročnino za ta dober in zanimiv mesečnik, da bom za eno leto zopet brez skrbi.

Ni naš veliko Slovencev tukaj in še ti ki smo, smo raztreseni daleč na okoli. Vendar nas je kakih deset družin, ki zahajamo v tukajšnje bližnje katoliške cerkev sv. Mihaela v Brunswick in če se ne motim vsi ti prebira-jo Amer. Slovence. Ne vem pa če tudi "Novi Svet".

Svetovni dogodki se vršijo s tako naglico, da jim skoro ni mogoče slediti. Hitler in Mussolini imata že malone vso Evropo pod svojo peto in ostali narodici, ki jima še niso popolnoma klonili, so lepo tiho ter se čutijo zadovoljne, da hodijo njihovi voditelji lepo v Monakovo Hitlerju škornje lizat in Slovane prodajati. — Judovski in katoliški prebivalstvo je močno preganja-

no po nemških Nazijih. Ti Nemci so res čudni ljudje. Tako visoko so izobraženi, pa kljub temu tako barbari. — Po radiju se vsak čas slišijo razne vesti: Hitler je zadivjal nad Židi po umoru nemškega diplomata v Parizu. Takoj se je oglašil naš predsednik v obrambo nemških Judov in tudi ostala dežela je bila ogorčena nad izbruhom brutalnosti napr. Judom v Nemčiji. Tako kot se Judom godi, je krivica.

Sedaj pa poglejmo drugo stran. — Ko je bilo v Rusiji pomorjenih toliko kristjanov, ali je tedaj kdo protestiral radi tega? Nihče ni niti z mezinem mignil. — Ko so naši najbližji sosede Meksikanci streljali in morili duhovnike in verno ljudstvo, ali se je tedaj kdo oglašil? Prav nič ni bilo slišati in tudi naš poslanik Daniels ni bil odpoklican. — Ravno tako ko so se strašne reči godile v Španiji. Tudi od tam ni bil poklican naš poslanik, ko se je pričelo tam klanje katoliških škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic in so rušili ter zažigali cerkve. Ni bilo protestov, nekaj drugega je bilo. Poslali smo na pomoč lojalistom. Kar dve brigadi komu-

ni moj namen opisovati sedaj spomine na rodno grudo. To pride enkrat pozneje. Ampak nekaj drugega imam od vas moji dragi Dobrepoljci. In da boste razumeli, moram vam razložiti prav od kraja. Moja rojstna vas Zagorica. To je najbolj siromašna vas Dobrepoljske kotline. Vsi vi, ki ste doma oz Dobrepolja, veste v kakšnem položaju se te naše vasi nahajajo

nistov je šlo na pomoč, ki so se "hrabro" borili za "demokracijo". In ko so na ta način "za-fuckali" velike svote, so ostali komunisti v tej deželi šli s klobukom okoli ter moledovali za nje, se za vse to katoličanje niti zganili niso. — Kako vse drugače sedaj. Pred štirinajstimi dnevi je naš predsednik kar najbolj ogorčeno protestiral in tudi našega poslanika odpoklicaj iz Berlina in to zato, ker so namreč Nemci na Jude malo bolj ostro pritiskali. — To daje pač misliti, da tukajšnje judovstvo nekako več ali manj kontrolira vlado, tisk in radio. Tako je torej pri nas, kjer baje tudi v vlad-i je nekaj katoličanov, pa so prav za prav le kimovci. — Le pogledjmo, kako malo je bilo ome-njeno versko preganjanje v Nemčiji, posebno kar se tiče katoliške vere, dasi katoliška cerkev tudi veliko trpi, zlasti še v bivši Avstriji, pa za to še ni bilo protestov. — Bog ve kaj jih tam onkraj luže še vse čaka. — Pozdrav rojakom in znancom.

Piretov

"OBLJUBA DOLG DELA"

Prošnja do vseh Dobrepoljskih rojakov širom Amerike
Pueblo, Colo.

Bilo je v poletju 1931, ko sem se odločil, da tudi jaz obiščem še enkrat staro domovino, to rodno grudo, da še enkrat stopim preko praga župne cerkve, kjer sem prejel zakrament sv. krsta. Da še enkrat stopim na miroplov, ter poklekem na gomilo pod katero počivajo ostanke dr. k. starišev, da še enkrat stopim tam v domača vas, kjer sem gladił steze, kot vaški pastirček. Vsa to sem hotel še enkrat storiti, in hajd, pridružil sem se izletu, katerega je osnovala pod svojim pokroviteljstvom KSKJ. Po enotedskem oddihu v Ljubljani, sem se 4. julija popoldne odpeljal z dolenskim vlakom mimo ljubljanskega barja, Škofljice, Šmarja, Grosuplja, Račne in Čušperka, ter ob tretji uri popoldne stopil iz vlaka na postaji Dobrepoljah. Oj zela domača ož zemlja ti sveta, dasi nisi zamogla dati nam kruha vsem, ki smo se rodili tukaj; nekateri smo morali iti v daljni tuji svet za kruhom. Toda danes se eden tvojih sinov po 24. letih vrača, da te še enkrat vidi, te ljubi bolj kot kedaj prej. Tako mi je bilo sree tistega julijskega popoldne 1931 ko sem po tolikih letih zopet stopil na rodno grudo. In tako mislim vzljubi svojo rodno grudo vsaki slovenski izseljenec, ko se zopet povrne v svoj rojstni kraj, pa bodi za stalno ali pa samo na obisk.

Ni moj namen opisovati sedaj spomine na rodno grudo. To pride enkrat pozneje. Ampak nekaj drugega imam od vas moji dragi Dobrepoljci. In da boste razumeli, moram vam razložiti prav od kraja. Moja rojstna vas Zagorica. To je najbolj siromašna vas Dobrepoljske kotline. Vsi vi, ki ste doma oz Dobrepolja, veste v kakšnem položaju se te naše vasi nahajajo

v poletju, v suši. V slučaju nesrečnega ognja je vsaka vas navezana na naše za prvo pomoč. Edino vodo ki jo imajo, so takozvani vodnjaki iz cementa (štirne); katero ima skoro sleherna hiša. In tako so si razne vasi tudi preskrbele vsake motne brzgalne, katere so jim v prvo pomoč v slučaju, da se pripeti nesrečni ogenj. In take nesreče je bilo v Dobrepoljskih vaseh zelo zelo veliko. Stopimo nekliko v zgodovino. Tam vidimo da je leta 1865 požar uničil več hiš v Zdenski vasi. Leta 1869 je pogorela žeznarja pri sv. Antonu. 1877 je ogenj uničil 58 hiš z gospodarskimi poslopji v Kompoljah. L. 1879 je pogorelo več hiš v Mali vasi. In zopet enkrat pozneje je ogenj vpepelil več hiš v tej vasi. Marsikateremu s e d a j živečemu v Ameriki, je še gotovo v dobrem spominu strahovit ogenj, ki je vpepelil Zdensko vas 26. aprila 1902. Zopet 24. julija 1904 je požar uničil vas Podpeč. Med svetovno vojno je požar uničil vas Podgorico itd. Škoda ki jo je povzročil požar v Dobrepoljski fari v zadnjem polstletju gre v milijone. Zato so pa pričeli kmetje misliti na prvo pomoč. Skoro slednji si je dal napraviti cementiran vodnjak, v katerega streže pozimi vodo ki kaplja od streh. Vasi so si pa z velikimi žrtvami nabavile ročne brzgalne. Prve so bile Zdenska vas, Videm in Kompolje. Pozneje so to storile še nekatere druge vasi. Le uboga revna Zagorica, ni premogla toliko, da bi si kupila brzgalno. Toda, dasi revni, so pa imeli vaški fantje korajžo. Ustanovili so takozvano prostovoljno gasilno društvo. Bili so pripravljani ob vsaki nesreči pomagati svojim sosedom. Pričeli so nabirati prostovoljne prispevke in s tem postavili malo poslopje, ki naj bi pozneje služilo kot dom za novo brzgalno. Dom so imeli, toda brez brzgalne. Bili so kot vojak brez puške. Tako so 10. avgusta 1931 imeli svojo prvo veselico z namenom, da gre čisti dobiček za novo brzgalno. Toda jaz, ki sem bil takrat na obisku v domovini, sem bil povabljen na to veselico. Imel s m tudi priliko spregovoriti par besed ter jim razložil življenje naseljenca v Ameriki. Obljubil sem jim konečno tudi to, da ko se razmere v Ameriki izboljšajo, da bom jaz skrbel za to da se nabere nekaj prostovoljnih prispevkov od naših Dobrepolčanov za motorno brzgalno v Zagorici. In tako mi ta obljuba še danes dolg dela, kajti človek obrača in Bog obrne.

Moj namen je bil, da ko se povrnem nazaj in se delavske razmere v Ameriki vsaj nekoliko izboljšajo, bom napravil prošnjo skozi naše časopise in tako se bo nekaj nabralo. Pa, kakor sem rekel prej, človek obrača in Bog obrne. Predno sem zamogel kaj storiti, predno je naša Amerika se začela boljšati mi pri-žaju se te naše vasi nahajajo

vest, da je povodenj poplavlila in uničila polovico Dobrepoljske in vso Struško dolino in več drugih krajev v srezu Kočevje. Ker je bila pomoč za te reveže nujno potrebna, smo z Mr. Frank Pečnikom, ki je doma iz Zdenske vasi, ki je organiziral pomožni odbor ter zabraa lepo svoto in jo poslal v Dobrepolje v Struško in Retje v Loškem potoku. Zopet lansko leto je vremenska katastrofa, toča uničila dobrepoljsko faro, in zopet je prišla od gospoda Antona Mrkuna, župnika v Dobrepoljah, mila prošnja, da naj kaj storimo za ubogo ljudstvo.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Auto jo je podrl

Cleveland, O. — Ko je pretekli teden Mrs. Helena Rupe stopila na 55. cesti iz varnostne zone, je že zavozil vanjo neki avtomobilist in jo podrl na tla ter je dobila nevarne poškodbe. Odpeljana je bila v Polyclinic bolnišnico.

Smrt rojaka

Rockdale, Ill. — Tukaj je preminul rojak Frank Vidic, rodoin iz Ajdovca na Dolenjskem. V Ameriki je živel že od leta 1899. Zapušča soprogo Jožefino. — Pokojni je bil dolgoleten naročnik "Amer. Slovenca" in tudi naročnik "Novega Sveta". Pokopan je bil na pokopališču sv. Jožefa v Jolietu. — Vsem žalujočim sorodnikom globoko sožalje. pokojnemu pa večni mir in pokoj.

Milwaški bolniki

Milwaukee, Wis. — Rojak Andrew Nebec, ki je bil pred nekaj tedni poškodovan, ko je njegov avto kolidirail s tovrnim vlakom na železniškem križišču, je že toliko boljši, da je prišel iz bolnišnice in se zdravi doma pod zdravniškim nadzorstvom. — Na križišču So. 62. in W. Madison St. se je v avtomobilski nesreči poškodoval hrvatski rojak Michael Rastovich z W. Madison St.

Smrtna kosa v Jolietu

Joliet, Ill. — Pretekli teden je umrl John Korevec, ki je zadnje dve leti živel v Lemon-tu, poprej pa dolgo let v Lockportu, kjer je bil več let zastopnik Amerikanskega Slovence. — Pokopan je bil v pondeljek 5. dec. na pokopališču sv. Jožefa v Jolietu. — Prizadetim sožalje. pokojniku pa R. I. P.

Iz stare domovine

Youngstown, O. — Pred kratkim je prišla iz stare domovine iz vasi Olševk nad Kranjem na Gorenjskem ga. Ana Lavre. Prišla je na kratak obisk k svoji sestri Mrs. Mary Urajnar. Stara je že 71 let, pa je še čvrsta in zdrava.

(Dalje na 5. str.)

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(3)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Pri tem, ko je ženska rekla, da morajo na pol nagega tujca ugrabiti, je skrivoma opazovala Tarzana. Bolj ko ga je gledala, bolj je bila prepričana, da je to res pravi Brian. "Moramo ga dobiti," je ponovila. Naglo je napisala nekaj besed na listek in ga po služabniku odposlala Tarzanu.

Komaj je bila to storila, je naglo izginila od mize v notranjost hotela. Služabnik je pa prinesel pisanje Tarzanu, ki ga je prebral in rekel: "Neka ženska z imenom Magra me hoče videti, toda to je pomota. Vendar pojdem, da vidim kaj je." — "Pazi se," je Lavac posvaril Tarzana.

"Pazi," je še enkrat ponovil Lavac predno je Tarzan odšel: "kajti tukaj nisi v džungli, ampak med civiliziranimi zvermi!" — Komaj pa minul za tem je Tarzan že stal pred lepo tujko žensko. "Ne, to ni pomota, res, to je Brian Gregory," je na pol glasno govorila ženska gledajoč v Tarzana.

"Jaz nisem noben Brian Gregory in ga nisi ne poznani," je prepričljivo odgovoril Tarzan, naka se je obrnil, da bi zopet odšel odkoder je prišel. "Ne, ne boš odšel," je govorila Magra: "prenevarajo te bilo." Za tehoj stoji moj prijatelj Lal Task. Samo eno ne-predvidno kretnjo in mrtve boš!"

POZOR! Počel na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potočkal, obveži jo in pomagaj listu!

KAMPANJA ZA "NOVI SVET" ČASTNO ZAKLJUČENA

G. Frank Urajnar priboril zavedni slovenski naselbini v Indianapolisu prvo mesto. — Drugo častno mesto zavezema slovenski Cleveland, tretje pa naša vrla slovenska naselbina Greenwood - Willard, Wisconsin.

V sredo dne 30. novembra je padla odločitev glede zmage v ravno minuli kampanji našega družinskega mesečnika "Novi Svet". Ta kampanja je bila vrlo zanimiva. Z zanimanjem so gledali na isto ne samo prijatelji te naše odlične slovenske revije v Ameriki, ampak tudi nasprotniki in ne bomo pretiravali če zapišemo, da je z zanimanjem gledala na njo tudi mati domovina.

Njeni prijatelji, ki razumejo velik in širok pomen tiska med nami so za ta list vneto pošteno agitirali. Vsa čast in priporočanje jim. Nasprotniki pa gledajo debelo in pravijo: odkod so ti katoličani dobili toliko zavednosti, da kar na enkrat posvečajo tako visoko pozornost do svojega tiska? Saj smo mislili, da so še vedno nezavedni, kakor prejšnja leta, ko smo jim mi liberalci, socialisti in komunisti lahko prodali vsakega mačka v žaklju in so kupovali in pohitili naš žakelj, ne vedo kaj kupujejo! Zdaj pa kar na enkrat taka zavednost. — In stara domovina, ki večkrat misli, da bo treba prav kmalu napraviti križ čez slovenstvo v Ameriki se ji z veseljem širi obraz, ker vidi, da je naše narodno življenje še močno, da je naša slovenska zaveza še jaka. Saj če bi ne bila, bi med nami ne bilo smisla za take stvari. Tako vidite prijatelji dobrega tiska med nami, smo tisti, ki smo se trudili v tej kampanji pripelji na prsa naši Ameriški Sloveniji nov "pušcel" slovenske zavednosti. In to je ponos in čast za nas vse, za vsakega pravega zavednega slovenskega človeka.

Nič ni pretiranega če zapišemo z polnim navdušenjem, da vsi tisti, ki so v tej kampanji tako pošteno agitirali za razširjenje mesečnika "Novi Svet", zaslužijo, da bi se jih zapisalo z zlatimi črkami v zgodovino katoliških Slovencev v Ameriki. To so tisti junaki in junakinje, ki stoje na naših stražah po naših naselbinah in ki širijo meje naše katoliške miselnosti. Zakaj v vsako slovensko hišo, ki pride katoliški list, pride z njim počasi tudi nekaj katoliške miselnosti. In to je kar šteje. In tisti, ki zaneso list v take hiše so tisti vojaki, ki širijo meje katoliške miselnosti. Zato vsa čast in priporočanje vam vrlji zastopniki katoliških listov. Naj vam jem ponos to, kar ste storili v tej kampanji za mesečnik "Novi Svet". Naj vam vsem pravični Bog, ki nikomur ne ostane ničesar dolžan, bogato poplača vse vaše žrtve in v vaših srcih pa naj prevladuje vedno prijetna zavest, da s tem, ko žrtvujete in delate za razširjenje katoliškega tiska, vršite veliko misijonsko delo med nami. Hvala vam junaki in junakinje! Mi smo ponosni na vas!

G. FRANK URAJNAR, naš navdušeni in hrabri zastopnik v Indianapolisu je takoj ob začetku kampanje zasnoval svoje načrte. G. Urajnar je oče slovenskega duhovnika, pomožnega župnika č. g. p. Ralpa Urajnarja OCM. pri sv. Trojici v Milwaukee. Globoko veren mož nam, zaveden Slovenec, ki se zaveda, da je katoliški tisk v današnjih dneh najvažnejše sredstvo, za obrambo in propagando katolištva med nami. Že na Delavski praznik se je dvignil in začel navdušeno agitirati. Dobil je že tedaj 41 naročnin na "Novi Svet". Že to je bilo precej za Indianapolis. Tam ni tako veliko število naših ljudi. Pravijo, da menda okrog 70 do 80 družin, to je brez tu rojenih in poročenih. In dobili pri taki mali skupini 104 nove naročnine

je skoro naravnost čudež za vsakega, ki ve kaj se pravi agitirati za nove naročnine med našimi ljudmi. G. Urajnar je res dosegel čudež v Indianapolisu in zaslužil zato vse priznanje in čast! To naj bi si vzeli vsi agitatorji našega tiska za vzgled. To delo zasluži posnemanja! Spominjamo se, kako je nam po Delavskem prazniku pisal g. Urajnar: "Dva dneva sta bila na razpolago, Nedelja in Delavski praznik. Mnogi gredo na obiske in izlete, jaz sem pa sklenil te dva dni posvetiti agitaciji za naš lep mesečnik "Novi Svet". Delo je uspelo, dobil sem 41 naročnin." — To je samo tista prva dva dni. Vidite kaj se da napraviti, če je dobra volja. G. Urajnar bi bil lahko tudi šel takrat na izlet, ali kam na obiske. Njegova velika zavednost mu je drugače govorila. Zdaj imaš čas, zdaj pojdi agitirati! In g. Urajnar je sledil temu klicu in danes je na prvem mestu kot glavni zmagovalček, priboril je čast in priporočanje sebi in svoji zavedni slovenski naselbini. Seveda gre vsa čast tudi vsem onim zavednim rojakom v naselbini, ki so g. Urajnarja s tem podprli, da so mu šli na roko in se na list naročali. Čast in priporočanje g. Urajnarju in vsem vrlim zavednim Slovincem v Indianapolisu!

Ista zahvala in priporočanje gre tudi vsem drugim glavnim zmagovalcem kot g. Johnu Pri-selu v Clevelandu, ker tudi on je veliko žrtvoval in deloval v tej kampanji. Vneto pri tem mu je pomagal tudi naš veliki prijatelj g. Anton Grdina. Obema čast in priporočanje.

Zahvala tudi g. Josephu Rakovecu na Greenwoodu-Willardu, Wis., ki se je s svojo okolico tudi tako častno odrezal.

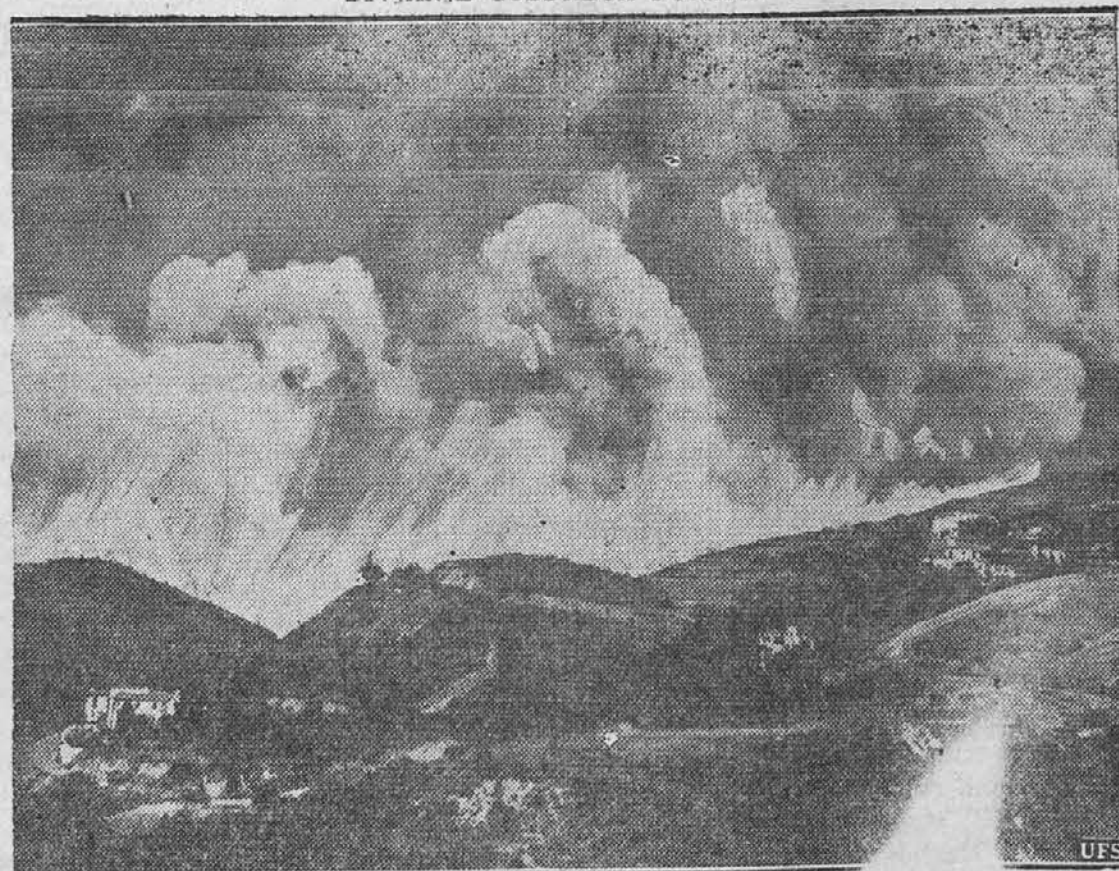
Hvala tudi vsem ostalim, ki zavzemajo na listi nižja mesta. Vsem gre iskrena zahvala za vse karkoli so storili v tej kampanji za list "Novi Svet".

Mnogi, kakor smo dobili poročila so pomagali tudi, ki niso navedeni v seznamu. Pomagali so agitatorjem na en ali drugi način. Tudi takim vsem izrekamo ob zaključku kampanje najlepšo zahvalo. Bog plačaj vsem, karkoli je kdo storil v tej kampanji za ta list.

Z razširjenjem družinskega mesečnika "Novi Svet" smo si ameriški Slovenci postavili najlepši spomenik. V tistih naselbinah pa, kjer tekom te kampanje morda radi gotovih vzrokov ni bilo mogoče razširiti lista tako, kakor v nekaterih drugih priporočamo, da naj zdaj med letom pridno agitirajo naprej. Razširite ga tudi po vaših naselbinah. List "Novi Svet" je namenjen sleherni slovenski hiši v Ameriki. In kjer katoliški listi niso razširjeni, tam s katoliško zavednostjo nekaj ni v redu. To da naši ljudje v takih naselbinah ne čitajo, ne držijo. V vsaki slovenski hiši so časopisi. Ako niso katoliški, so pa časopisi druge barve. In ali naj katoličani podpiramo in vzdržujemo brezbarvne in brezverske časopise, naše katoliške liste naj pa zapostavljamo? To vprašanje bi si moral staviti vsak, ki le še količkaj katoliško čuti.

Katoliški Slovenci začnimo odločno! Dvignimo svoje glave. Zavzemimo se vsi in pomagajmo, da bo katoliška miselnost prodrila v zadnjo slovensko hišo v Ameriki. Kako? Tako, da bomo vneto in pošteno razširili naše slovenske katoliške časopise. Zapomnimo si enkrat za vselej, mi v uredništvih, vi vsi zastopniki(ce) po naselbinah in vsak naročnik katoliškega tiska, da mi vsi skupaj

DIVJANJE GOZDNEGA POŽARA

Slika je bila vzeta ob priliki velikega gozdnega požara, ki je divjal v južni Kaliforniji in ki je povzročil nad pet milijonov dolarjev škode. Uničenih je bilo do 37,000 akrov površine.

tvorimo eno telo in da moramo vsi sodelovati eden z drugim, če hočemo doseči kak skupen uspeh. Zapomnimo si, da v tistih slovenskih hišah, kjer ni katoliških listov, tam so brezbarvni in brezverski listi. Zdaj se pa vprašaj vsak to-le: Ali brezbarvni in brezverski listi po slovenskih hišah propagirajo katoliško miselnost? Ali brezverski listi vodijo svoje naročnike v cerkev, v katoliška društva? Sami to se vprašaj vsak, pa pomisli če je prav, da mirno gledamo, da nasprotniki svoj tisk širijo med naše ljudi, mi pa

križem roke držimo, kadar je čas agitacije za naše katoliške liste. Odgovor na ta vprašanja si lahko damo vsi in vsak. Zato pa mora katoliška zavednost med nami še bolj pozivati po vseh naših naselbinah, le na ta način bo mogoče priti do še večjih uspehov in še širšega napredka našim katoliškim ustanovam med nami!

Spodaj objavljamo še enkrat skupni seznam vseh agitatorjev v kampanji, ki so pridobili nove naročnine "Novemu Svetu". Ti so:

MR. FRANK URAJNAR, Indianapolis, Ind.	104	naročnin
MR. JOHN PRISEL, Cleveland, Ohio	85	"
MR. JOSEPH RAKOVEC, Greenwood (Willard), Wisconsin	81	"
MRS. ANA GLIHA, Cleveland, Ohio	78	"
MRS. JUSTINA PAUL, Lorain, Ohio	72	"
MR. JOHN UDOVICH, Sheboygan, Wis.	64	"
MRS. JOHANA MOHAR, Sheboygan, Wis.	64	"
MR. FRANK SMOLE, Barborton, O.	38	"
MRS. ANTONIJA NOVAK, Cleveland, O.	36	"
MR. JOHN DOLČIČ, Girard, Ohio	26	"
MR. JOS. FAJFAR, Chicago, Ill.	19	"
MR. FRANK LESS, Ottawa, Ill.	18	"
MRS. J. MEGLEN, Pueblo, Colo.	14	"
MR. FRANK STAVEC, Bedford, Ohio	13	"
MRS. MARY CADONIC, Pittsburgh, Pa.	13	"
MRS. JOHANA KASTELIC, Eveleth, Minn.	12	"
MRS. MARY KOTZE, Walkerville, Mont.	12	"
MRS. MARGARET POZNICH, Cleveland, O.	11	"
MR. JOS. KOSTELEK, Kansas City, Kans.	10	"
MRS. ROSE BOKAL, Pullman, Ill.	10	"
MR. ANTON GRDINA, Cleveland, O.	10	"
MR. JAKOB RESNIK, Cleveland, Ohio	9	"
MRS. LUCIJA GREGORIČ, Milwaukee, Wis.	9	"
MR. ŠTEFAN PODGORNIK, Elmhurst, Ill.	9	"
MR. ANTON STRUKEL, La Salle, Ill.	9	"
MR. FRANK LAURICH, Chisholm, Minn.	9	"
MRS. ANGELA BERUS, Conneaut, Ohio	8	"
MR. MATH. KLUČEVSEK, Johnstown, Pa.	8	"
MRS. MARY USENIČNIK, Morgan, Pa.	8	"
MRS. KATARINE HRVAT, Tooele, Utah	8	"
MRS. MATILDA ROBERT, Cleveland, O.	6	"
MR. KONST. PODLESNIK, Kemmerer, Wyo.	6	"
MRS. ALOJZIJA ZUPANČIČ, Imperial, Pa.	6	"
MRS. MARY MLACH, Lorain, Ohio	6	"
MR. RAFAEL REBEK, Elmhurst, Ill.	6	"
MR. GEORGE WESELECH, Pittsburgh, Pa.	6	"
MR. JACOB DRASLER, Moon Run, Pa.	5	"
MR. JOSEPH BREGAR, Standard, Ill.	5	"
MR. MARK BADOVINAC, Boom, Mich.	4	"
MRS. J. KASČEK, Bingham Canyon, Utah	4	"
MRS. MARY POGAČAR, Lorain, Ohio	4	"
MRS. M. KAPSCH, Colorado Springs, Colo.	4	"
MR. MARTIN BAYUK, Terrace, Pa.	4	"
MRS. MARY SPEHAR, New Duluth, Minn.	4	"
MRS. FRANCES LOUSHIN, Soudan, Minn.	4	"
MRS. FRANK PIERCE, No. Braddock, Pa.	4	"
MISS MARY KLUN, Leadville, Colo.	4	"
MR. ANTON ANSLOVAR, Brooklyn, N. Y.	4	"
MR. ANDREW KOŠIR, Waukegan, Ill.	4	"
MR. MATT LAURICH, So. Hibbing, Minn.	4	"
MR. LEON MLADIČ, Chicago, Ill.	3	"
REV. JAMES ČERNE, Kenosha, Wis.	3	"
MR. JOHN KRAMARICH, Joliet, Ill.	3	"
MRS. KAROLINA ŠENICA, Oglesby, Ill.	2	"
MR. JOHN PRAH, Chicago, Ill.	2	"
MRS. MARIJA PETERLIN, No. Braddock, Pa.	2	"
MR. JOŽEF PERME, Windham, Mont.	2	"
MRS. KAT. KOČEVAR, Greaney, Minn.	2	"
MR. FRANK DOKL, Milwaukee, Wis.	2	"
MRS. CHARLOTTA KOSIR, Pueblo, Colo.	2	"
MR. MARK BADOVINAC, Boom, Mich.	2	"
MR. LOUIS BELAJ, Virginia, Minn.	2	"
MR. GEO. PAVLAKOVICH, Denver, Colo.	2	"
MR. FRANK PEROVSEK, Willard, Wis.	2	"
MRS. JOSEPHINE SPECK, St. Louis, Mo.	2	"
MRS. KATHERINE BAJUK, Ottawa, Ill.	2	"
MRS. FRANK ULČAR, Gilbert, Minn.	2	"
MR. JOE KONDA, South Chicago, Ill.	2	"
MRS. MARY LUKSICH, Milwaukee, Wis.	2	"
MR. STEVE POTOČNIK, Detroit, Mich.	2	"
MR. MATH LUSHEN, Mt. Iron, Mich.	2	"
MRS. DOROTHY DERMES, Steelton, Pa.	2	"
MR. GABRIEL DRASLER, No. Chicago, Ill.	2	"
MR. JOE ŠABEC, De Long, Ill.	2	"
MRS. JOHN BRAYER, Marshfield, Wis.	2	"
MR. LUKAS DERNOVSEK, Morgan, Pa.	2	"
MRS. FRANCES GLACH, Pueblo, Colo.	2	"
MR. PETER GROHAR, Reliance, Wyo.	2	"
MRS. F. HOČEVAR, Grand Junction, Colo.	2	"
MRS. URSULA IVSEK, Rock Springs, Wyo.	2	"
MRS. FRANCES STANIŠA, Lafayette, Colo.	2	"
MR. JOSEPH KOSAROG, Union Grove, Wis.	2	"
MR. JOHN POTOČAR, Cleveland, Ohio	2	"
MRS. ANG. SCHNELER, Virginia, Minn.	2	"
MR. IVAN BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.	1	"
MRS. JULIA VIDMAR, Leadville, Colo.	1	"
MRS. MARY GRUM, Forest City, Pa.	1	"
MR. JOS. J. PESHEL, Ely, Minn.	1	"
MRS. URSULA TRATNIK, Ely, Minn.	1	"

Skupaj 1017 novih naročnin

SPOMINI...

Piše Mary Elai

TO IN ONO

DEKLETA SE VEČ UČE KAKOR FANTJE

Chicago, Ill. — Na tukajšnji De Paul univerzi se je vršilo pozvedovanje, da se dožene, kateri več študirajo, dijaki ali dijakinje, in ugotovilo se je, da so dijakinje znatno bolj pridne. Dočim namreč dijaki porabijo za študiranje okrog 25 ur na teden, posvete dijakinje učenju dvakrat več, namreč 50 ur. Povrh tega tudi prečitajo ženske slušateljce dvakrat več knjig kakor moški, namreč povprečno po štiri na mesec, dočim fantje izdelajo komaj po dve.

BRIHTNO DEKLE Z DOBRO IDEJO

Chicago, Ill. — Neko dekle, ki pa ni navedlo svojega imena, je zadnji petek zvečer poklicalo policijo in naročilo, naj jo v soboto zjutraj čaka patrulni voz pred nekim nočnim klubom, kjer je zaposlena, da jo bo odpeljal domov. S policije pa so ji z obžalovanjem odgovorili, da ne morejo za njo opravljati taksi službe, pač pa, da jo bo počakalo policijsko spremstvo, ko bo stopila s cestne kare, da jo vzame od tam domov, ako se boji. Dekle je nato popolnoma odkrito povedalo, da je ni nič strah, pač pa, da želi policijski voz zato, ker ve, da bo z njim prej prišla domov in bo imela tako več časa za spanje, ker mora iti podnevi na drugo delo. Pametna ideja, pa se ji ni obnesla.

DOBRO SO SE ZALOŽILI

V istem času, ko so lahko že vsi slutili, da je Avstro-Ogrske konec, v oktobru 1918., ko so se na frontah sto tisoči in v zaledju milijoni od gladi komaj še držali pokonci, je bila na cesarskem dvoru na Dunaju še preobliča vsega, kakor da vojna ni razsajala že štiri leta. V c. in kr. dvorih kletih je bilo ob koncu oktobra istega leta po uradnem seznamu n. pr. še 56.511 steklenic vina, med temi je bilo 2439 steklenic domačega penečnega se vina in 5455 steklenic francoskega šampanjca. V sodih pa je bilo 98.000 l. pijače, in sicer najboljšega vina 36.185 l., konjaka 1262 l., likerja 2150 l. in najfinjšega špirita 600 l. Te številke povedo dovolj.

NJEGOV AVTO MU PRIRASTEL K SRCU

Mount Ayr, Ia. — Za avtomobilsko licenco se je priglasil zadnji teden neki Aza Rains, kar bi sicer ne bilo nič nenavadnega, akd bi njegov avto ne bil nekaj izrednega. Ta avto je namreč izdelek iz leta 1911 in je to edini avto, ki ga je Rains kdaj imel. Vendar pa pravi, da mu še vedno dobro služi in mu nič ne naga-ja.

V enem mojem dopisu, ki sem ga še v domovini spisal, sem bila omenila, kako me je na Jansenicah na kolodvoru nagovorila priletna žena, moralo ji je biti čez 80 let. Pokazala mi je zarjavelo kovertlo pisma, ki ji je bila zadnja poslana iz Amerike od sina pred 14 leti. Vprašala me je, če jaz poznam njenega sina, tega, čigar ime je bilo na naslovu za nazaj zapisano? Ženica, če bi ji hotela pravilno odgovoriti, reči bi morala: oh, mamca, kako naj vašega sina poznam, ko pa živi, kakor razvidno iz tega naslova na drugem koncu Amerike in veste mamca, Amerika je velika, zelo velika. Tako bi morala odgovoriti, a — nisem mogla. Rekla sem osiroteli ženi: niso se ravno govorila z njim, ampak — ko pride nazaj v Ameriko, veste, tedaj pa bom govorila in mu bom povedala, da sem vas videla, z vami govorila in da ga vi lepo pozdravljate in med tem sem si pa že v mojo knjižico zapisavala sinovo ime in naslov. Mamca mi je naročala: pa pisal naj bi mi. Ko sem nekaj časa po mojem prihodu v Ameriko prelistavala moje knjige, v kateri sem imela razna naročila zapisana, sem zopet ugledala ta naslov. Sicer brez kakšnega velikega upanja sem pisala temu sinu na štiri-najst let star naslov. Toda par tednov nazaj sem dobila odgovor, da je ta sin moje pismo sprejel in tudi materi že pisal. Sicer mi omenja brezdelje, da težko preživlja družino, to je bil vzrok, da materi toliko časa ni pisal. Vesela sem bila že jaz tega pisma, koliko bolj se bo še mamca razveselila sinovega pisma.

O tem-le ne bi pisala, če se ne bi nam ravno sedaj približevali božični prazniki.

Ravno dandanašnji čas je po mojem mnenju čas, ko nas je pretežna večina slovenskih priseljencev v Ameriki v starosti tistih let, ko imamo starše v osiroteli, stari dobi. Dnevno čitamo žalostne vesti iz domovine, da so temu ali onemu oče ali mati umrli. Ko gremo na obisk v domovino, večina nas gre, ker imamo očeta in mater že stare v rojstnem kraju. In to je prav, da gremo. Iz lastnega prepičanja jaz svetujem vsakemu sinu ali hčeri, če imaš še žive, osirote starše v domovini, daj, pojdi k njim, kadar ti prva prilika dopušča, pa magari še take žrtve. Ne bi bilo mi moči, najti pravih besed, da bi mogla povedati, kako ti osiroteli, osiročeni ljudje žele za svojimi otroki v tujini. Ne samo enkrat mi je bilo povedano, da: le morje je na poti, da ne moreva k svojemu sinu ali hčeri. Ko bi ne bilo morja, bi šla, h no-gam, enkrat bi že prišla do njih, samo da bi mogla še enkrat, predno umrjeva, videti svoje otroke. To so iskrene želje naših staršev v domovini.

Vendar, bridka resnica je pa le tudi, da sleherni Slovenec ne more v domovino, dasi vsakdo goji upanje, — s časoma že pojdem. Ničesar pa nam ne more zaustaviti — pisati našim staršem. Kako rada bi zapisala besede, da bi šle slehernemu, ki že dolgo ni pisal staršem, do srca. Videla sem te solze, slišala sem prošnje, oh, če boš kaj vidla mojga ali mojga, daj — reci jima, naj pišeta. In vsem sem obljubovala: bom že, bom že za gotovo povedala. Je tudi mamice v naši Borovnici, ki so me prosile. Torej, ljubi Borovničani in vsi drugi, katerih se to tiče, ali praznike? Jaz kar vem, da je moja sleherni sopotnica dobila enaka naročila, glajte, kakšno dobro delo bi izlet Ženske Zveze naredil že s tem, če bi se dalo po njem omehčati sleherno srce, ki polagoma pozablja svoje osirote starše. Ko bi jaz le mogla to prežalostno sliko vsakemu pred oči pravilno vpostaviti: Udobnost ameriškega življenja, katerega tu otroci uživajo, in revščina v domovini, katero starši uživajo. Krpa na krpi, čunje v težkih čevljih, ker nogavic ni, dosti trdega dela, pa malo dobrega jela. — Marsikdo mi bo oporekal: o, saj naš oče in mati sta dala "čez" mojemu bratu ali sestri, saj zdaj njima ni treba delati, in živijo imata pa tudi zgovorjen. Res, kje je že tako. Toda, verjemi mi, ko pišem, da v večini ni tako. V domovini sem veliko tega videla in govorila o tem. V par slučajih so mi duhovniki tudi povedali, da nesposobnost staršev in grda, tuja klevtina, ste dve rani na našem mlajšem narodu. Ne mislim s tem tako nekako grditi domovine, vsaj je meni tako pri srcu, kot vsem drugim. Da pišem o tem, je, ker sem to bridkost tam tako zelo občutila, da želim iz dna srca to gorje ublažiti, toda kako? Pred mnogimi leti sem videla tu v Chicagi moving picture "Over the Hill". Slika je kazala družino, očeta, mater in devet otrok. Oče je že v zgodnji mladosti umrl in mati, vdova, je preživela 9 otrok, ki jih je še pri vsej revščini izsolala. Najmlajši sin je bil med brati in sestrami zaničevan, imenovali so ga norca, bil nekako črna ovca v družini. To je fanta bolelo, zato je materi povedal, da — ker tega ne more več prenašati, dasi šele 16 let star, poiskal si bo kruha kje daleč v kakem mestu. Šel je. Tudi drugi otroci so se sčasoma poženili in razšli na vse vetrove, le starejši sin je ostal doma, ker on je dom dobil. Osivela mati bi imela pri temu sinu živeti, pa je spoznala, da ne pri njemu kot pri snahi, ni dobrodošla. Oh, bom pa h temu otroku šla, ta me bo pa rad imel pri sebi, tlej je upala, pa čim dlej je šle, dlej ji je kazalo tako, da je že okrog vseh svojih otrok obredla, izvzemši ta mlajšega, pa nikjer ni bilo prostora za njo, vsak se jo je na en ali drug način iznebil. Med vsem tem časom pa je mlajši fant, črna ovca, redno pošiljal denar za mater na ta starejšega sina, katerega je pa on zase spravil, a mati je pa morala "over the hill" v revno hišo. Čez leta je prišel mlajši sin domov k materi, katere pa ni našel doma. S strahom mu je starejši brat povedal, da je mati v revni hiši. Ves ogorčen je mlajši premislil svoje brata, dobil pozneje voz, da je šel po mater, a zadal za vozom pa vlekel s seboj zvezanega starejšega brata, katerega je v revni hiši vrgel na kolena pred mater, da jo je prosil odpustanja. — Glavni pomen ven iz te slike se lahko vzame, da ena mati je lahko preskrbela za 9 otrok, a devet otrok ni zmoglo matere oskrbeti.

Morda se v naši domovini kje ravno tako dogaja? Ne v vsakem slučaju docela iz hudobije, ampak — radi okoliščin, radi revščine. — Mlajši žele napredovati, otroke izsolati, to pa vse stane, ne zmorejo vsega in nezadovoljstvo, jeza, preprič in sovražnost se včepirji v domove. Toda — kakor Mussolini ne more našim starim ljudem v zavzetem ozemlju niti z bičem prisiliti, da bi le-ti kar čez noč govorili in razumeli italijanščino, tako tudi ne morejo naši starejši zapopasti modernega časa, ki se hoče razviti tudi v naši domovini. Oni imajo še vedno pred očmi, da grunt pravi: delaj ti mene, če ne, bom jaz tebe. — Mladina pa želi v šole. Tega jim tudi nihče ne more zameriti. To — (Dalje na 4. strani)

LEPA SLAVNOST V CLEVELANDU

Trije odlični slovenski kulturni delavci in srbski odličnjak odlikovani z visokimi redi Jugoslavije. — Gospod Anton Grdina in vsi drugi odlikovanci želi splošno priznanje od strani navzočega naroda.

Cleveland, Ohio. (Izvirno) V nedeljo dne 4. decembra je slovenski Cleveland praznoval kar dvojno slavnost. Slavil je 20. letnico osvoboditve Jugoslovancev, obenem

MR. ANTON GRDINA, ki je prejel zadnjo nedeljo red Jugoslovanske Krone III. stopnje.

pa tudi časten dogodek, ko je Jugoslavija odlikovala tri odlične slovenske kulturne delavce, gospoda Antona Grdina, znanega slovenskega prvaka in navdušenega voditelja ter gospoda Jožefa Grdina, tudi zelo poštovanega narodnega delavca v Clevelandu ter gospo Marian Kuha, navdušeno in zelo aktivno Slovenko v Clevelandu. Vsi trije so voditelji in uradniki (ca) Jugoslovanskega kulturnega vrta v Clevelandu. G. Anton Grdina je predsednik JKV, g. Jožef Grdina, tajnik JKV, in ga. Marian Kuha, blagajničarka JKV.

Praznovanje in vsa proslava se je začela že dopoldne. V veličastni slovenski cerkvi sv. Vida, se je dopoldne ob 10 uri služila sv. maša, katero je daroval preč. g. Matija Jager, pomožni župnik pri sv. Vidu. Med mašo je imel preč. gospod tudi krasno pridigo, v kateri je temeljito razjasnil, da katoličani so bili in bodo vedno zvesti pravični državi. Saj je zvesto bo do države in vlade učil je sam Ustanovitelj katoliške cerkve na zemlji Gospod Jezus Kristus sam, ko je odgovoril na vprašanje Judov: dajte cesarju kar je cesarjevo, in Bogu, kar je božje.

Sv. maše se je udeležila skupina gostov, katerim je načeloval Dr. Vladimir Rybar, ki je zastopal na proslavi jugoslovanske poslanika Dr. Fotiča iz Washingtona, ki je pa moral na enako slavnost v Pittsburgh.

Po maši se je podala skupina k ogledu mesta, med tem tudi Kulturnega vrta in nekatere druge kraje.

Zvečer pa se je sšla velika množica ljudstva v Startler hotelu v mestu, kjer se je vršil veliki obširni dvorani slavnostni banket v počast odlikovancem in pa v počast spominu na dvajsetletnico ujedinjenja Jugoslovancev v eno skupno bratsko državo.

Kmalu po osmi uri zvečer je vodja programa g. William Vidmar, slovenski odvetnik, točasno nastavljen v odlični službi mesta Cleveland, Ohio kot pomožni mestni pravnik, pripeljal v dvorano častne goste in med njimi odlikovance. Med častnimi gosti so bili tudi vsi trije slovenski Monsignori kot Rt. Rev. Vitus Hribar; Rt. Rev. J. B. Ponikvar in Rt. Rev. John Jerome Oman, kanonik. Burni aplavz je sprejel prihajajoče, ki je trajal več minut.

Stoloravnatelj je nato naprosil vseč. g. Monsignora Vitusa Hribarja, slovenskega župnika v Collinwoodu, da je opravil običajno molitev, nakar se je serviralo okusna jedila. Po ban-

ketu pa je otvoril stoloravnatelj g. Vidmar govorniški program. V lepih besedah je najprvo sam kot načelnik Slovenskega univerzitetnega kluba, pod katerega vodstvom se je slavnost priredila, obrazložil pomen dneva in slavnosti. Čestil je v zbranih besedah odličnim odlikovancem. Ta dogodek je pomemben za naselbino in naše ljudi, ki kaže, da se tu dela za ugled domovine slovenskih priseljencev. Zahvalil je vse došle goste od blizu in daleč in vse, ki so sodelovali. Nato je stoloravnatelj prebral številne brzojavke iz vseh raznih krajev, ki so dospele in izražale čestitke k proslavi dneva, kakor tudi odlikovancem. Nato je pa izročil nadaljnjo vodstvo programa g. Ivanu Zormanu, znanemu slovenskemu pesniku in odličnemu učitelju petja.

G. Zorman je nastopil burno pozdravljen in je najprvo sam navdušeno govoril o pomenu dneva in domovini v angleškem jeziku. Nato pa se v slovenščini. Zanimivo je bilo poslušati njegovo besedo, ko je dejal: Imamo tu že drugo generacijo v Ameriki rojeno, ki prepeva lepe slovenske pesmi in govori našo besedo.

Ker se je mestni župan mudil v Bostonu ta dan, ga je nadomestil g. Linn in je pozdravil navzoče v imenu mesta in župana ter izrekel čestitke odlikovancem.

G. John Mihelich, znani slovenski odvetnik in vodja demokratske stranke med Slovenci v Clevelandu je spregovoril kot častni predsednik Jugoslov. Kulturnega vrta.

O pomenu osvoboditve Jugoslovancev in o velikih borbah in požrtvovanju za doseg istega je pa govoril zelo lepo profesor jezikoslovja g. profesor Frank Tomič.

Za tem je nastopil g. Louis Grdina, sin pokojnega g. Johna Grdina, ki je fin baritonist. Zapel je dve slovenski in dve angleški in naravnost zadivil poslušalce, kar je pričal dolgočasen aplavz.

Za njim je bil pozvan k besedi veleč. g. kanonik John Jerome Oman, slovenski župnik od sv. Lovrenca v Newburghu. G. kanonik je izborni govornik. Po izraženih čestitkah je govoril še o domovini. Citiral je lepo Zormanovo "Na sveti večer". Nato še govoril o ameriških Slovincih in njihovi narodni zavesti. Za svoje lepe besede je bil kanonik navdušeno akklamiran.

Nato je bil pozvan k besedi g. sodnik France Lavše, ki je nastopil burno pozdravljen, kar je znamenje, da je zelo priljubljen med narodom. Povedal je par šegavih za smeh in zabavo, čemur so se vsi navzoči prisrčno nasmejali. Izrazil je tudi on iskrene čestitke odlikovancem ter opisaval velika narodna dela, ki so jih odlikovanci vršili pri JKV, za ugled in dobro ime slovenskega naroda v Clevelandu in po Ameriki. Ponosno in odločno je naglasil g. sodnik Lavše: Mnogi naši prvi priseljenci so že pomrli. Mnogi smo, ki smo v tej deželi rojeni, a smo še vedno Slovenci, v nas je še slovenski duh in ta duh je še vedno tam, kjer je domovina naših očetov. Dolgotrajen aplavz je sprejel to navdušeno izjavo.

K besedi je bil nato pozvan g. M. Miljanović, ki je govoril v imenu Srbov.

Nato pa je stoloravnatelj izročil časovno vodstvo programa Jugoslov. podkonzulu g. Čezerinu, ki je predstavil zastopnika

Jugoslovanskega poslanika g. Dr. Vladimirja Rybarja, ki je nastopil navdušeno pozdravljen. Dr. Rybar, je govoril obširno o velikih borbah, ki so jih doprinesli Jugoslovanci za svobodo bratskega troimenega naroda lepe Jugoslavije. S krvjo in velikimi žrtvami je bila kupljena ta svoboda. S tisto jugoslovansko krvjo, ki se preteka tudi po naših srcih. Potem je izrekel iskrene čestitke v svojem, kakor v poslanikovem imenu odličnim odlikovancem, ki so prejeli visoka odlikovanja, ki jih njih vlada v imenu domovine poklanja za njihova velika dela za narod in domovino. Opisal je pomen odlikovanja in nato je pripel odlikovanja po vrsti vsem štirim odlikovancem. Prvemu je pripel odlikovanje na prsa gospodu Antonu Grdini, red Jugoslovanske Krone III. stopnje. Potem je pripel g. Marinkoviča in g. Jožeta Grdina vsakemu red Jugoslovanske Krone IV. stopnje. Ge. Marian Kuha pa red sv. Save. Odlikovanje reda sv. Save pa je Dr. Rybar izročil gospodu Antonu Grdini, da ga izroči ge. Marie Prislund, predsednici Slovenske ženske zveze, ker ni mogla priti v Cleveland, Ohio na to prirediteljski radi boleznici. Izročil ji ga bo o priliki gospod Anton Grdina.

Ob vsakem odlikovancu, ko mu je Dr. Rybar pripeljal odlikovanje na prsa je občinstvo stalo aplavdiralo v počast in priznanje odlikovancu. Nato se je prvi izmed odlikovancev zahvalil za odlikovanje, kakor tudi narodu za izkazano priznanje gospod Anton Grdina. V globoko zamišljenem govoru je govoril, kakor zna to le samo on o velečini lepe Jugoslavije, za katero je dolžan vsak Srb, Slovenec in Hrvat storiti vse, kar se od njega pričakuje. Domovina je naša mati in kdor matere ne spoštuje, ni vreden matere.

Za njim so spregovorili še g. Jože Grdina, ki se je tudi v lepih besedah zahvalil za podeljeno odlikovanje. Gospa Marian Kuha je pa s svojo zahvalo deklamirala. Deklamacija jo sama zložila, ker ima precejšen kos pesniške žile. Tudi g. Marinković se je zahvalil.

Nato je bil pozvan k besedi še g. John Jerič iz Chicago, ki je izrazil iskrene čestitke odlikovancem v imenu "Amer. Slovenca" in "Novoga Sveta", ter izjavil, da ko je čital, da se bo vršila ta slavnost se je takoj odločil, da se bo iste udeležil. Praznovanje dneva ujedinjenja Jugoslovancev je na mestu. Domovino moramo ljubiti, kjer smo njeni sinovi in hčere. Omenil je velikega pisatelja Finžarja, kako piše o ljubezni do slovenske grude v členu "Njiva". Finžar govori o kmetici in njivi, katero je obdelovala z veliko ljubeznijo. Tudi ameriški Slovenci imamo svojo narodno njivo in na njej je več delavcev. Toda kdor je od bližje gledal na to njivo je na njej vedno videl enega, ki je bil najbolj navdušen delavec, najbolj požrtvovalen in nevstrašen. Ta delavec ni nihče drugi, kakor današnji spoštovani odlikovaneč gospod Anton Grdina. Koliko je on žrtvoval na vseh poljih! Pred 16 leti se spominjam, ko sva hodila z prijateljem Grdino po chicaskih ulicah o priliki blagoslovite slovenske šole sv. Stefana. Govorila sva o pomankanju laičnih voditeljev med katoliškimi Slovenci. Bilo je vse nekam mrtvo. Svetoval se mu naj gre na prihodnjo konvencijo, kar je tudi naredil in se začel zanimati še bolj na široko. Prihodnje leto je bil res izvoljen glavnim predsednikom KSKJ. In danes lahko izjavim, da toliko kot on, ni storil nihče izmed nas dosedaj za KSKJ, in za prebujenje katoliškega gibanja in zavednosti med nami. Zato dragi moji naravnost povem, da bi me moralo biti sram, če bi ne bil prišel danes na to slavnost, ob kateri mati domovina poklanja visoko odlikovanje temu vr-

lemu rodoljubu in velikemu narodnemu delavcu gospodu Antonu Grdini. Velikih žrtev in truda g. Grdina ni doprinesel za svojo korist. On je imel od tega le zgubo. Ampak delal je za blagor slovenskega naroda tu v Ameriki in za blagor matere domovine. Mati domovina mu da je priznanje za to delo. Mi, predvsem mi katoliški Slovenci smo dolžni temu vrlemu možu velike zahvale, njegovo delo za službo, da mu vsi zakličemo vsaj en glasen in velik boglona!

Nato se je slavnost zaključila. Začelo se je pa osebno čestitanje odlikovancem. Vsak je hotel seči v roke odlikovancem in rokovanje je trajalo še skoro celo uro.

Lep večer je bil, ki ga Clevelandski Slovenci ne bodo pozabili. Ostal jim bo v najlepšim spominu!

POTEGNjeni LONDONČANJE

Te dni se je zgodilo v Londonu, da je neki navihaneč, ki pa je na svojo srečo ostal neznan, hudo potegnil nekatere Londončane. Ko so hiteli ljudje po ulicah, so videli moža z vsemi zemljemerskimi pripravami, ki se je na vso moč trudil, da bi "meril". Ljudje so postajali in gledali. Mož se je obrnil k najbližjemu gledalcu ter ga prosil, naj mu malo pomaga, ker je njegov pomočnik nekam odšel. Ker pa se mudi, ne more čakati, da bi se oni vrnil, sam pa ne more držati merila. Gledalci so bili takoj vsi pripravljeni pomagati pri važnem delu. Najbolj urni je brž prijel za konec motovza, kakor mu je geometer velel. Trdno je držal svoj konec na tleh, geometer pa je motvoz odvijal in šel za vogal merit. Mož, ki je pomagal, je držal cele pol ure, geometer pa se še ni vrnil. Potem je prosil drugega gledalca, naj še on malo poprime, da gre sam gledat, kje je geometer. Ko je prišel za vogal prihodnje ulice, kamor je držal motvoz, je na svoje začudenje zagledal drugega moža, ki je prav tako krčevito stiskal motvoz na tla in čakal geometra, ki je bil medtem že davno izginil ter drugje "meril". Tudi po drugih ulicah je prav tako vlekel gledalce, samo da ni so vsi vzdržali pol ure, marveč nekateri samo po četrte ure.

SPOMINI...

(Nadaljevanje s 8. strani) da — revne razmere v domovini tega ne dopuščajo in v premnogih slučajih sta žrtve teh razmer: star oče in stara mati.

Otroci! širom Amerike, na nas je leželo, koliko razveseljivih ur bomo se napravili našim staršem na zatonu njihovega življenja. Dajmo začeti s tem, da bomo takoj pisali očetu in materi za Božič, tudi "zeleni pildek" pridjali, če le more. Toda za nas naj ne bo Božič samo enkrat na leto, ampak — kar dvajsetkrat, sleherni mesec vsaj eno pismo očetu in materi. — Otroci, če pa zaradi revščine, ker — tudi tu je revščine dovolj, ne morete priložiti pismu "pildeka", to vas pa nikdar ne sme odvrtiti tudi od pisanja, ker to bi ne bil odpasljiv vzrok. Pišite materi, da ker vam bolj težavno gre za obstanek, jim ne morete denarja poslati. Tudi v naši družini je že bila depresija, da se Bogu vsmili, in ko sem mami v pismu o tem omenila, so odpisali: oh! kako bi vam rada kompirja, fiziola in tako naprej, poslala, ko bi ne bilo te groznice. Tako pa, molim za vas, sv. obhajila darujem za vas vse, Sv. Antonu sem vas priporočila, naj vam on sprositi pri Njemu, ki ima dela in jela, vaš vsakdanji kruh. — Ljubi moji, tako-le vam bodo mame odgovorile in njihova molitev vas bo spremljala. — Družega ne morem nič več kaj reči. Dala sem ven iz prsta, kar me je kot kamen tlačalo. Z dobrim namenom sem napisala te vrstice, da bi tudi le dobre uspehe dosegle.

Z dobro voljo in nekaj žrtve se da še tudi v današnjem dnevu depresije marsikaj velikodušnega doseči. Ko sem se mudila v Radečah pri Zidanem mostu, so mi tamkajšnji župnik Ant. Lovšin sledečo prošnjo dali:

Podpisani župni urad v Radečah pri Zidanem mostu se obrača na vse slovenske rojake v Ameriki z milo prošnjo za mali dar, s katerim bi blagovolili podpreti nabavo novih orgelj za župno cerkev sv. Petra v Radečah.

Že 15 let zbiramo za orglje in še ni zadosti. Stale bodo namreč sto petindvajsetstot dolarjev, svota, ki jo naša revna župnija

ne zmora sama zbrati. Orglje so že naročene pri našem slovenskem mojstru Jenku v St. Vidu nad Ljubljano in bodo letošnji Božič že ubrano donele v sveto noč oznanjajoč mir vsem, ki so blage volje.

Vseh darovalcev, ki bodo pripomogli, da se bo letošnji sv. večer po toliko letih v naši župni cerkvi kar moč slovesno obhajal, se bomo ob tej priliki še posebej spominjali mi duhovniki pri sv. maši, verniki pa v hvaležni molitvi.

Župni urad Radeče, dne 28. julija 1938.

Pečat. Ant. Lovšin, župnik. Torej, v ta namen sem že dobila nekaj prispevkov, posebno Mrs. Lipoglavšek iz Milwaukee me je opogumila, ko sem bila tam pri njej, z darom pet dolarjev. Tudi v La Salle sem bila, tudi dobila velikodušen dar, od koder pa še pričakujem. Radečani širom Amerike, bi li poslali kak dar v ta namen za Božič v vaš rojstni kraj, Jaz bom skusala storiti svoje, dajte še vi svoje.

Pisala sem že tudi o revnem revčku iz Borovnice, ki je po boleznih paralize ostal ves zvit in hrom. Še en starejši sin te družine leži bolan, in ko sem bila doma, je bil tudi oče te družine pobit na nogi. Priporočala sem to družino v pomoč kjer koli sem se mudila in danes imam že čez štirideset dol. zbranega za to revno družino, imam tudi 8 dol. za revne, stare ljudi v ubožni hiši na Dulu. Glavno svoto sem zopet dobila, kot po navadi,

od mojih Borovničancev, oziroma Waukegančancev. V par dneh bom ves denar oddala na pristojna mesta. Če bi pa kdo še hotel izročiti kak dar v en ali drugi namen, in če želi meni poslati, naj se pošlje na naslov: Mary Blai, 1750 W. 21st Place, Chicago, Ill. Jaz se že sedaj vsem darovalcem iskreno zahvaljujem, in naj bi le-ti dobili še posnemovalcev. Pozneje, bom imena vseh dala natisniti v Amerikanskem Slovincu. Torej, vidite, da nekaj dobre volje in žrtve, pa se da pomagati, kjer je pomoč potrebna.

DRZNO POČETJE

Zavolje slave za vsako ceno se je londonska plesalka Miss Polly Wardova spustila v pustolovščino, ki ji ni dobro delo. Oba velika volkova londonskega živalskega vrta sta se odlikovala doslej po svoji krotkosti. Umetnica si je izmislila, da bi se dala zavolje reklame fotografirati z obema živalima. Dovolili so ji to na njeno odgovornost in s pravim nasmeškom zvezde je stopila plesalka v kletko. Toda volkova sta bila tega dne morda slabe volje, pa sta pianila na umetnico, ji strgala obleko in jo valjala po tleh sem in tja. Pazniki so s težavo preprečili hujšo nesrečo. Plesalka je morala za živčnim pretresom v bolnišnico in ni nič več navdušena za reklamo v takšni obliki.

Oglasi v "Am. Slovincu" imajo vedno uspeh!

Električna darila

ki jih bo ona v resnici cenila

"SUNBEAM MIXMASTER"

* Meso, točilo, razpepava in izžema sok. Slonokošen in zelen, ali v črnem in belem. Z izžemalcem soka \$23.75

(Brez izžemalca \$21)

"SILEX" električna skupina za kuhanje

* Priprava za štiri čase za manjšo družbo . . . velikost 10 časa, kadar strčate gostoin. Električna peč za uporabo za eno ali drugo velikost.

VREDNOST \$7.95 OBOJE \$6.95 za samo

COMMONWEALTH EDISON COMPANY 72 West Adams Street — 132 South Dearborn Street

4562 Broadway	NEIGHBORHOOD STORES	4834 S. Ashland Ave.
4833 Irving Park Rd.	4231 W. Madison St.	852 W. 63rd St.
2733 Milwaukee Ave.	3460 S. State St.	2950 E. 92nd St.
2745 Lincoln Ave.		11046 S. Michigan Ave.

Čudovito varčevalni PLINSKI GRELCI

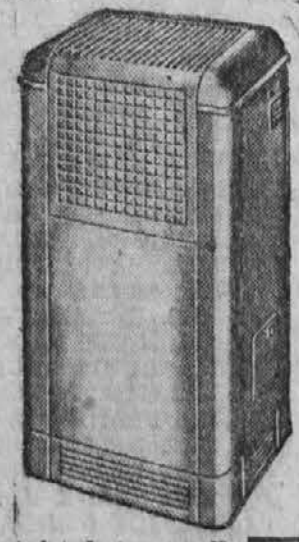

IMA DVA PLINSKA GRELCA "Vzdržujejo udobnost v mojih prostorih vedno." J. Motew 3305 So. Halsted

Za male domove, stanovanja, trgovine ali delavnice

To je najbolj čista toplota po najnižji ceni. Zdad imate tudi vi lahko udobno plinsko toploto — stane tako malo s plinskim grelcem.

Ta novi, lahek način za gretje daje dovolj toplote za male domove, stanovanja, trgovine in delavnice. In nikakega dela ni, nikake ne-snage, nikakega kuriva ni treba nositi, kadar kurite s plinskim grelcem, marveč samo prižgete peč in imate čisto toploto podnevi in ponoči. Dobite si svoj plinski grelec zdaj — plačujte zanj na lahke obroke.

Oglejte si plinske grelce pri teh trgovcih

CERMAK UPHOLSTERY CO. 4124 W. 26th Street
L. FISH FURN. CO. 208 S. Wabash Ave.
1906 S. Wabash Ave.
3036 N. Lincoln Ave.
FRIED'S 1455 So. Polaski Rd.
SCHWENK FURN. 3701 W. 26th Street
PROGRESS FURN. CO., Inc. 3222 S. Halsted Street
PEOPLES FURN. CO. 4123 Archer Avenue
GREENSTONE FURN. 1302 No. Milwaukee Avenue
UNITED FURN. CO. 2011 W. Chicago Avenue

UNITED FURN. CO. 2043 Milwaukee Avenue
BOSTON STORE State & Madison
SEKERA FURN. CO. 2723 W. Cermak Road
UNIVERSAL FURN. CO. 3537 W. 26th Street
TASEMKIN FURN. CO. 4609 S. Ashland Avenue
SADOWSKI FURN. CO. 1617 W. 18th Street
RITTER'S 1651 W. Chicago Avenue
RITTER'S 2839 N. Milwaukee Avenue

ermak Road, Chicago, Illinois

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

Obraz je imela na pol pokrit z ruto, toda njen srce trgajoči izraz je bil poln neskončne žalosti in obupa. In čim bolj se je profesor Orlov zagledal v sliko, tem jasneje mu je bilo, da je bila to lepota, lepota, ki so jo tako neusmiljeno in za zmeraj pregnali iz njene življenja, da je bil to poslednji obupni klic človeka po lastnem, za vselej izgubljenem osebnem življenju.

Tedaj se je Tamara premaknila. Profesor se je vrnil k njej. Sedela je v postelji, ne da bi vzela ruto z glave, in je tiho dejala:

"Oh, doktor, vi ste prišli! Zelo trpim. Glava me neznosno boli; in te gube! Ves obraz je poln gub! Odvedite me nekam, da ne bo mogel priti k meni in ne bo videl mojega obraza. V njegovem spominu hočem ostati takšna, kakršna sem bila prej..."

"Tamara! Ti! Zavedi se vendar! Jaz sem, ki govorim s teboj, Vitalij!" je silil profesor vanjo.

"Ne bo vam uspelo, doktor, da bi me prevarili! Vitalij je doma, on ne bo prišel! Strogo sem mu prepovedala. Hočem, da ljubi svojo ženo! Ljubi naj jo, tako hočem! In nikdar naj ne izve, s kolikšno žrtvijo sem se mu odrekla. Nikdar naj tega ne izve! Ostati hočem njegova fantazija. Ljubi me zaradi moje lepote in ta je zdaj izgubljena... Ves moj obraz je pokrit z gubami... Nočem, da bi se me njegovi otroci spominjali nekoč z jezo in zaničevanjem... Vse moje življenje je bilo fantazija in tudi ljudje so vedno iskali v meni le nekaj fantastičnega... Sanjarka sem bila! Iskala sem vedno le lepoto, toda nisem je prenesla! Moja duša se je pri tem razbila. In tudi ljubezni nisem mogla prenesti — srce mi je uničeno! Vse, vse v moji duši je razbito... in ves moj obraz je pokrit z gubami... od ure do ure bodo daljše in globlje..."

"Za božjo voljo, kaj govoriš, Tamara!" je osupel zavpil profesor in ji z urno krenjo potegnil ruto z obraza. Profesor Orlov je od začudenja onemel. Nadzemska lepota, o kakršni ni nikdar sanjal, mu je sevala nasproti. Obraz Madone, z velikimi, lesketajočimi se očmi, polnimi žalosti in trpljenja, — to je bila lepota, kakršna ne more biti dana ljudem, ki še bivajo na zemlji.

Profesor jo je hotel objeti, toda odrinila ga je z zapovedujočo kretnjo roke. "Doktor," je dejala s prosečim glasom, "prosim vas, samo ne zaljubite se vame kot vsi drugi! Samo njegova sem — da si se to ne bo nikdar uresničilo. Odvedite me rajši odtod, njemu pa recite, da sem se odpeljala — daleč proč, da sem opustila slikanje in sklenila postati plesalka. Saj vendar znam še plesati, ali ne, doktor? Poglejte, kajne, saj gre? Obraz lahko polepšam, vzamem mnogo ličila, ali ne? Potem se gube ne morejo videti!"

Pri zadnjih besedah je skušala napraviti z rokami in gornjim delom telesa plastične gibe, polne zadržane, veličastne slovesnosti. "Kajne, doktor, saj gre?" je končno dejala in željno pričakujoč gledala profesorja. "Če bom šla h gledališču, bom igrala vlogo Eunie iz romana 'Quo vadis'.

Ali se je spominjate? Kako v dolgem, belem oblačilu hodi ob kipu svojega gospoda, ki ga ljubi? Kako obstane in poljublja kip in kako jo on opazuje? Kot igralka bom v vseh svojih vlogah vedno predstavljala le svojo ljubezen do Vitalija in do lepote... Toda vi jočete, doktor? Čemu je pri tem treba jokati?"

Iztegnila je roko in narahlo pobožala profesorja po obrazu.

"Oh, saj ne jočete! Kako sem neumna! To je le dež zunaj na cesti!... Ali hočete, da vam povem neko pesem? Da? Samo ne vem več, čigava je. Brala sem jo nekoč in tako zelo mi ugaja:

Zaspite, ve rože mrjče, veneče, odreči se morate jutra lepoti; zaspite, ker Stvarnik na vas je pozabil, nevidno kolo vas je strlo ob poti...

"Doktor, kaj pa je z vami? Za božjo voljo, zakaj vendar molčite?"

Tamara je pogledala profesorja in mahoma se je pojavila groza v njenih potezih. Ostrmelica, usta so se ji na široko odprla; z glasom, ki ni bil podoben človeškemu, je zavpila: "Vitalij!"

Potem je urno pograbila svojo ruto in si vanjo zavila glavo. Vrgla se je na posteljo in pričela jokati, vpiti in tolči okoli sebe. Profesor jo je hotel pomiriti, toda ona je le še vedno bolj kričala. Preplašena sta pritekla čevljar in njegova žena. Z vseh koncev so prihiteli sosede in nekdo je poklical rešilni voz. Mnogo časa je preteklo, preden so pripeljali voz, toda Tamara je ves čas vpila in divjala kot obsedena.

Uslužbenci so jo naložili na nosilnico, jo tesno zvezali in jo odpeljali na kliniko za umobolne.

XXVII.

Tovariš Vladimirov je končno mogel zapustiti posteljo. Njegova lica so bila še bleda in počutil se je slabega, toda krepko je že delal in sklenil je, da pojde kmalu zopet v pisarno. Prej pa je še nameraval iti v GubZags. Tanja je pred začetkom službe prišla k njemu in skupaj sta se o vsem pogovorila. Ko je vstopila, je stal pri oknu in s čudnim izrazom zrl v daljavo. Soba je bila tako toplo zakurjena, da je Tanja začudeno pogledala. Običajno je ob njenem prihodu vedno vstal in ji ponudil roke, danes pa je stal kot vkopan in srepo gledal venkaj v sneg.

"Senja, kaj je s teboj?" ga je preplašeno vprašala.

Nenadoma se je obrnil, jo stisnil v naročje z močjo, ki je od bolnega moža ni pričakovala, in ji pokrtil obraz s poljubi. Tanja je čutila, da je izgubljena...

"Senja, najin otrok!... To je vendar slabo za otroka..."

"Oh, vse je nesmisel, vse neumnost! Otroci! GubZags! Tebe hočem! Videti hočem, kako trpiš!" je blebetal. "Tebe! Ti moraš trpeti! Moraš! Ne morem drugače!"

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

BOBRI SO KORISTNI

Da delajo bobri veliko škodo, o tem smo že pogostoma brali, toda George M. Spargo, ravnatelj ribolova v južnem delu kanadske države Alberta, je nastopil s trditvijo, da morajo ti mojstri za gradnjo jezov biti tudi silno koristni. Letos so v Alberti le v redkih primerih izdali dovoljenje za

lov na bobre, posledica je ta, da so reke v dobrem stanju. Bobri jezovi so preprečili, da se niso izsušile ali preplavljale ob nepravem času svojih ozemelj. Bobri so se v Stragovem področju pomnožili za kakšnih tisoč živali in provincialna vlada smatra te živali za najboljše in najcenejše inženjerje za regulacijo voda.

Krasne Božične JASLICE

si lahko naročite iz naše Knjigarne in sicer od 15c. naprej.

PAPIRNATE JASLICE:

MALE OBLIKE, komad	15c
ZBRIKA PASTIRCEV, jaslice, ki se sestavijo	25c
MANJŠE OBLIKE, lepe umetne jaslice	35c
SREDNJE OBLIKE, lepo umetno narejene, komad	50c
LEPE JASLICE iz trdega papirja	\$1.00
ZLOŽLJIVE JASLICE iz močnega trdega (Cardboards) papirja, 16 kosov skupaj, zavzamejo 4 in pol čevlje dolžine, ko se stavijo. Trpežne najmanj za deset let	\$2.00

SESTAV ZA JASLICE:

Pastirčki narejeni kot kipi, brez štalice, ki se sestavi na mizi ali kosu in predstavlja krasno sliko svetonočnega prizora. Ti sestavi stanejo:	
MALE OBLIKE	\$1.50
SREDNJE OBLIKE	\$3.25
MALO VEČJE OBLIKE	\$5.50

Naročila se sprejema do 16. decembra.

Naročniki jaslice naj navedo pri naročilu kakšne jaslice želijo in za kakšno ceno, da jim bo mogoče po želji postreči. Po C.O.D. teh naročil ne pošiljamo, razven če želi tak naročnik stroške za C.O.D. nositi sam. Naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

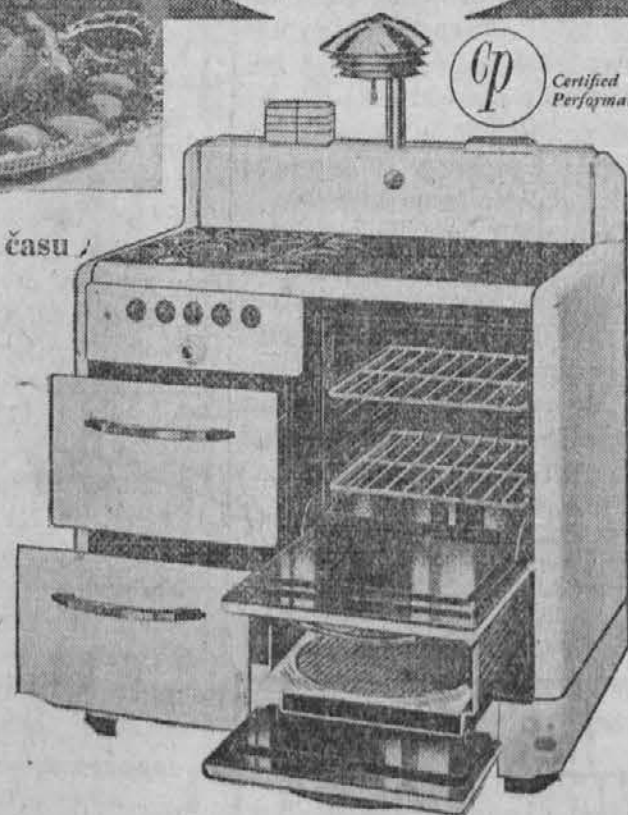
JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIOZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

NAJ VAM VAŠ OBED ZA PRAZNIKE POJE SLAVOSPEV

Letos in prihodnja leta se radujte na lažjim, hitrejšim, bolj čistim kuhanjem na novi

MODERNI PLINSKI PEČI

Prihranite na kurjavi... na živilih... na času / — in servirajte okusne, tečne obede!

* Zdjaj, ob času praznikov, ko je priprava obedov tako važen del slovesnosti, zamenjajte svojo staro peč za krasno, moderno plinsko peč! Raznih najnovejših izboljškov je toliko, da je postalo kuhanje prijetna nova skusnja. Pridite, da vam dokažemo, kaj moderna plinska peč lahko pomeni za vas — glede finejših obedov, večje udobnosti in pripravnosti — in večjega varčevanja!

Marlboro Universal cp plinska peč

samo \$119.00 IN VAŠA STARA PEČ

MALO PRVO NAPLAČILO — Do 18 mesecev za plačevanje. Mali prenosni stroški za plačila na obroke.

Drugi trgovci tudi nudijo sezonske vrednosti v modernih plinskih pečeh

Public Service Store

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Pisano polje

J. M. Trunk

Iveri

Senator King je izjavil: "There is nothing that fiendish man can conceive of that will not be done and executed by Hitler. He is one of the outstanding tyrants the world has ever produced". Ko je šlo ali bi šlo le zoper katoličane, bi sodba ne bila tako ostra, mielim, ampak zdaj gre zoper Jude. Tudi papež je označil Hitlerja za hudega priganjalca. Kako, odkod? Ali gre za osebnost, le za Hitlerja kot takega? Dvomim.

Nekoč je bilo krščanstvo le katoličanstvo. Odpad od katoličanstva se je pričel po maled, dokler ni prišlo do velikega odpada. Tisti, ki so odpadli, so ostali sicer še na krščanskem stališču, ne več na katoliškem, ampak razkrojene gre naprej, in lahko se trdi, da je mali odpad privedel do ateizma, do džungla. Treba je to prav umeti.

Džungl — človek le malo bolj razvita žival — bi bil, ako ni Bog. Ako pa je Bog, potem človek ni žival, stvar, otrok božji je, toraj ni džungla. Ampak džungl v nekem prenešenem pomenu je le mogoč, darsi je Bog in prav za ta džungl gre, — za džunglske manire, džunglsko ravnanje, ki se je vrnilo v vse panoge socialnega bitja, darsi se zopet tudi tak, ki so v resnici privrženci džungla, nad tem džunglskim postopanjem hudo pritožujejo. Po džunglu diši, kakor postopa Hitler in na to cika, če se ga, kakor zgoraj, tako označuje.

Prej omenjeni odpad od katoličanstva ima več ali manj svoje začetke med Nemci, kakor kaže zgodovina. Lahko trdim, da se je džungl tako v nekem nauku (brezverstvo, naturalistično, materialistično naziranje o svetu in življenju), kakor tudi dejansko, popolnoma narovo, neodvisno, praktično začel prav med Nemci. Džungl v dejanju je našel: sila je pred pravico! Kje se je to najprej pojavilo

narod, pri politiki in diplomaciji? Pač med Nemci, pri Bismarcku, ko je bil na vrhuncu sile in moči. Smelo lahko trdim, da Hitler nikakor ni nobena nova, moderna prikazen v sili, ki ne pozna in ne prizna nobene pravice, ampak je le nadaljevanje tistega odpada od katoličanstva, ki je zdaj privedel do tega hitlerjanskega in še drugega džungla. Vrlo značilno je, kar sem silil prav te dni. Kazale so se slike, kako strahovito postopajo Japonci nad kitajskimi mesti. Najhujši džungl. Slike je nekdo razlagal, pojasnjeval. Zaključil je: "Tako se postopa zdaj po načelu: sila je pred pravico". Bog je in ni nobenega džungla, ampak skoroda ves svet je v — džunglu.

Lahko dodam še nekaj iz svojih osebnih doživljajev, ki kažejo, da se Hitler ni pojavil brez prejšnjih dogodkov. Za kot študent, več kot pred 50 leti, sem po naključju prihajal skozi 1-ta v najožje stike z nemškimi, tudi nemškutarskimi visokošolci, ki so pripadali "radikalcem" kova znane viteza Schoenerera. Von Schoenerer je bil tedaj osebnost, o kateri je govorila vsa Avstrija. Večkrat sem prišel s tem Schoenererem v osebno dotiko in bil priča, kaka narče so kovali pri tajnih shodih in ožjih krogih. Jasno mi je bilo vse njih mišljenje, in prav to mišljenje je bilo popolnoma po Bismarckovem načelu, cziroma džunglskem načelu: sila je pred pravico. Pri Hitleru se kaže to načelo le še bolj v širnem, prav svetovnem obsegu, ampak Hitler ni novinec, ker samole nadaljuje, kar se je že davno prej in prav pri malih začetkih odpadanja od katoličanstva začelo, in zdaj prav grozovito razvilo.

Priznam, da tisto občevanje s takimi krogi ni bilo zame brez nevarnosti. Lovili so me in upali, več odpadlih Slovencev je bilo med njimi. K vsi sreči je bilo že tedaj v meni nekaj nekega diplomata, da sem poslušal in imel oči odprte, marsikaj spoznal, kar mi je pozneje dobro služilo, in se tudi marsičesa naučil. Hitler mi ni morda zagonetka, nova, prikazen, izreden pojav, ker njegov sedanj duh je bil že davno pred njim porojen in se tudi uveljavljal, darsi se kaže ta duh po Hitleru zdaj v območju vse politične Nemcije: začel se je pa že davno pred Hitlerem.

Zanimivo je še, da smo se ikali s tem in onim, ki ima zdaj prav na Koroškem veliko basedo. Vsaj njim so se sanje uresničile. Kako dolgo? Ko bi bil jaz zdaj tam, bogami, bi bilo kaše in ričeta!

Morda se spametujejo, vsaj taki, ki so dostopni boljsemu razumevanju. Očitek, da bi bili vsi Judje komunisti, je krivičen. Hudo sumljivo so pa Judje vsako komunistično strmljenje podpirali in netili najmanj s tem, da so bili na odgovornih mestih zoper komunizem hudo mlačni. Rohneli so zoper fašizem, ki jih povsod hudo stiska, ampak komunizma navadno niti omenjali niso, in ga proglašali celo za demokracijo, ali ga pod to pretvezo zakrivali in množim nametali peska v oči. Pri nas so komunisti v tem močstri, prav vsi komunisti, ne morda le judovski komunisti. Ako gre tako naprej, bo kmalu na vseh federalnih uradih zavihrala zastava kladiva in srpa, še celo na Beli hiši. Vsaj judovski veterani so se združili in se postavili kot Judje zoper strmljenja in ruvanja komunistov. To je nekaj, jim to gotovo hasnilo v javnosti.

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET

1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois